

TURIEN & CO. HOLDING B.V.
ALKMAAR

JAARVERSLAG 2023

Postbus 216
1800 AE Alkmaar

INHOUDSOPGAVE	Pag.
Personalia	2
Kengetallen	3
Verslag van de Raad van Commissarissen	4
Bestuursverslag	8
Geconsolideerde jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2023	33
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	35
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2023	37
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	38
Enkelvoudige jaarrekening	
Enkelvoudige balans per 31 december 2023	65
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	65
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening	66
Overige gegevens	
Statutaire winstverdelingsregeling	68
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69

PERSONALIA

Raad van Commissarissen

De heer drs. W.J.H. Gerritsen, voorzitter
Mevrouw mr. I.A. Visscher (tot 1 juni 2023)
De heer mr. P.J. Schneider
De heer dr. N.G. de Jager
Mevrouw drs. H.J. de Heer (vanaf 1 september 2023)

Bestuur

De heer drs. P. van Geijtenbeek, algemeen directeur
Mevrouw F.J.E. Bakker RA, financieel directeur

Accountant

Deloitte Accountants B.V.

Actuaris (actuariële sleutelfunctie)

Triple A - Risk Finance Certification B.V.

Vermogensbeheerder

Lombard Odier Funds (Europe) SA, Luxemburg, Netherlands Branch

Kengetallen

X € 1.000

	2023	2022	2021	2020	2019
Bruto geboekte premie	202.008	188.435	162.364	135.950	119.374
Verdiende bruto premie	200.068	185.838	158.635	132.789	115.863
Bruto schadelast					
- Lopend jaar	118.074	107.323	78.310	68.361	63.351
- Voorgaande jaren	-9.431	2.219	840	7.721	6.040
Totaal schadelast	108.643	109.542	79.150	76.082	69.391
Technisch resultaat voor Herverzekering en Toerekening beleggingsresultaat	26.891	15.901	27.465	12.397	8.130
Saldo herverzekering	-12.000	-6.547	-10.198	1.262	-526
Technisch resultaat na:					
- Herverzekering	14.891	9.354	17.267	13.659	7.604
- Herverzekering en toerekening beleggingsresultaat	20.147	3.107	20.383	13.586	9.025
Resultaat niet-technische rekening	3.242	-3.373	2.305	674	3.184
Resultaat voor belastingen	23.389	-266	22.688	14.260	12.209
Resultaat na belastingen	17.390	-138	17.001	10.701	9.626
Schaderatio voor herverzekering	54%	59%	50%	57%	60%
Combined ratio na herverzekering	93%	95%	89%	90%	93%
Combined ratio na herverzekering en toegerekend beleggingsresultaat	90%	98%	87%	90%	92%
Solvabiliteit onder Solvency II					
Eigen vermogen/Own funds	91.612	77.724	72.887	61.646	53.897
SCR-kapitaalvereiste	49.380	47.211	39.658	32.122	28.423
Surplus	42.232	30.513	33.229	29.524	25.474
Solvabiliteitsratio	186%	165%	184%	192%	190%

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Aan de Aandeelhouder van Turien & Co. Holding B.V.

Inleiding

De belangrijkste taak van de Raad van Commissarissen is het toezicht houden op het beleid van het Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de Groep en de ontwikkelingen van de verzekeraar, zowel bedrijfsmatig als voor wat betreft het realiseren van haar missie. Daarnaast staat de Raad het bestuur met adviezen terzijde. In dit verslag legt de Raad van Commissarissen verantwoording af over het uitgeoefende toezicht.

Activiteiten van de Raad van Commissarissen

De toezichthoudende activiteiten van de Raad van Commissarissen zijn gebaseerd op de jaaragenda, welke jaarlijks voorafgaand aan het boekjaar wordt vastgesteld. In het verslagjaar hebben zes reguliere vergaderingen plaatsgevonden, waarvan vier keer (deels) in de aanwezigheid van de externe accountant. Er is daarnaast in juni een dag georganiseerd waarbij de strategische fit van het beleidsplan met de omgevings-, SWOT- (Strengths (sterktes), Weaknesses (zwaktes), Opportunities (kansen) en Threats (bedreigingen)) en strategische risicoanalyse zijn besproken en het vaststellen van de ORSA scenario's centraal stonden. In het kader van de komende CSRD-regelgeving zijn ter voorbereiding de stakeholder- en materialiteitsanalyse onderwerp van gesprek geweest. Naast de externe accountant zijn de sleutelfuncties allen (met uitzondering van Compliance) minimaal twee keer aanwezig geweest bij een van de vergaderingen. Lombard Odier heeft in de vergadering in februari een terugblik gegeven op de markten en het gevoerde beleid, een toelichting gegeven op het rendement en huidige positionering en een visie op de vooruitzichten gepresenteerd. Tijdens de vergaderingen waren alle leden van de Raad van Commissarissen aanwezig, met uitzondering van de strategiedag. Hierbij dient vermeld te worden dat mevrouw mr. I.A. Visscher per 1 juni 2023 is afgetreden als commissaris en vicevoorzitter en mevrouw drs. H.J. de Heer vanaf 1 september is toegetreden. Met het bestuur is onder meer gesproken over de algemene gang van zaken, de resultaten, de ondernemingsstrategie, het meerjarenplan en de marktontwikkelingen.

Verder is in deze vergaderingen aandacht besteed aan onder andere het kapitaalbeleid, het beleggingsbeleid, het herverzekeringsbeleid, de ORSA (Own Risk and Solvency Assessment), de berekening van de SCR (Solvency Capital Requirement), de onderbouwing van de LAC-DT in de SCR-berekening, de Solvabiliteitsratio, de waardering van de technische voorzieningen, de jaarplannen en rapportages van de sleutelfuncties, het vermogensbeheer, het jaarverslag en jaar-QRT's, de toelichting op de Solvency II-richtlijnen in de jaarrekening, het controleplan, de management letter en het accountantsverslag van de externe accountant. Tevens is er aandacht besteed aan diverse governance gerelateerde onderwerpen, zoals o.a. de evaluatie van het functioneren van de sleutelfuncties, de evaluatie van het programma voor permanente educatie, de vaststelling van de charters van de sleutelfuncties, het bestuursreglement en het reglement van de Raad van Commissarissen.

In 2023 is daarnaast specifiek aandacht besteed aan de huisvesting, de samenstelling en ontwikkeling van het managementteam, het MVO-beleid, de SIRA (systematische integriteitsrisicoanalyse), cybersecurity en informatiebeveiliging, de stakeholder- en materialiteitsanalyse en de GRI-rapportage als onderdeel van de verslaggeving aangaande maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De gehele Raad van Commissarissen maakt deel uit van de Audit en Riskcommissie (ARC), waardoor de relevante onderwerpen worden besproken in de reguliere commissarissenvergaderingen. Binnen de RvC bestaat uit oogpunt van proportionaliteit een zogenoemde ARC-'light'. Deze commissie heeft als doel de formele ARC voor te bereiden met de benodigde en gewenste diepgang. Er wordt verslag van het overleg gedaan teneinde de overige RvC-leden te adviseren en te informeren aangaande de vergaderstukken. De ARC-light bestaat uit één van de leden van de RvC (de financieel expert, de heer dr. N.G. de Jager). Leden van de RvC kunnen de vergaderingen van de ARC-light bijwonen. Daarnaast zijn de Financieel directeur, de sleutelfuncties in de tweede lijn, de Interne Audit Functie van de Vennootschap en de externe accountant bij de vergaderingen van de ARC-light aanwezig, tenzij de ARC-light anders besluit. De ARC-light kan tevens besluiten andere personen tot de vergadering toe te laten. In het reglement RvC en reglement ARC is voorgaande vastgelegd.

Daarnaast is er een remuneratiecommissie. De remuneratiecommissie wordt gevormd door de voorzitter van de Raad van Commissarissen, de heer W.J.H. Gerritsen, en mevrouw I.A. Visscher (tot 1 juni 2023) en mevrouw H.J. de Heer (vanaf 1 september 2023).

Er is een reglement voor de Raad van Commissarissen van toepassing, waarin tevens een addendum reglement voor de Audit en Risk Commissie en een addendum reglement Remuneratiecommissie is opgenomen. De remuneratiecommissie heeft in 2023 één vergadering gehouden waarin als belangrijkste onderwerpen zijn besproken het jaargesprek met en de arbeidsvoorwaarden van de bestuursleden. Mede naar aanleiding van dit jaargesprek is de remuneratie van de bestuursleden door de remuneratiecommissie en de RvC vastgesteld.

Buiten de vergaderingen om is er regelmatig contact tussen het bestuur en leden van de Raad van Commissarissen en is er overleg tussen de commissarissen onderling. De voorzitter van de RvC heeft daarnaast ook één op één met de sleutelfunctie-houders gesproken.

Naam	Aantal reguliere RvC vergaderingen bijgewoond	Aantal vergaderingen Remuneratie-commissie Bijgewoond	RvC-strategiedag bijgewoond
De heer drs. W.J.H. Gerritsen	(6/6)	(1/1)	(1/1)
Mevrouw mr. I.A. Visscher	(3/6)	(1/1)	(0/1)
De heer mr. P.J. Schneider	(6/6)	(0/1)	(1/1)
De heer dr. N.G. de Jager	(6/6)	(0/1)	(1/1)
Mevrouw drs. H.J. de Heer	(3/6)	(0/1)	(0/1)

In november 2023 heeft de RvC haar jaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd.

Samenstelling van de Raad

Naam	Geboortedatum	Nationaliteit	rol	Eerste benoeming	Lopende termijn
De heer drs. W.J.H. Gerritsen	21-06-1961	Nederlands	Voorzitter	03-09-2018	01-11-2027
Mevrouw mr. I.A. Visscher	11-09-1962	Nederlands	Vicevoorzitter	11-10-2015	31-05-2023
De heer mr. P.J. Schneider	23-08-1951	Nederlands	Lid	11-10-2015	03-09-2026
De heer dr. N.G. de Jager	19-06-1954	Nederlands	Lid *)	06-02-2019	06-02-2027
Mevrouw H.J. de Heer	08-02-1961	Nederlands	Lid	01-09-2023	01-09-2027

*) De heer de Jager is tevens financieel expert in de zin van art. 39, lid 1, Richtlijn 2014/56/EU.

De samenstelling van de Raad van Commissarissen is in 2023 gewijzigd. Mevrouw mr. I.A. Visscher is per 31 mei 2023 op eigen verzoek afgetreden. Wij danken haar voor haar jarenlange inzet en professionele input. Per 1 september 2023 is mevrouw drs. H.J. de Heer benoemd tot commissaris. In de Raad van Commissarissen is op balansdatum 25% van de leden vrouw.

Er is een personele unie van de Raden van Commissarissen van Turien & Co. Holding B.V. (de moedermaatschappij) en Ansva Verzekeringsmaatschappij N.V.

Volgens de statuten worden commissarissen benoemd voor een periode van vier jaar. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de Raad van Commissarissen vastgesteld rooster van aftreden. Aftredende commissarissen zijn terstond herbenoembaar. In het Reglement van de Raad van Commissarissen is vastgelegd dat een commissaris die na drie periodes van vier jaar aftreedt, niet wordt herbenoemd tenzij bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven. In dat geval legt de Raad van Commissarissen hierover verantwoording af in het jaarverslag.

Opgave hoofd- en nevenfuncties

Er wordt voldaan aan de eisen zoals genoemd in art 2:142a lid 1 BW respectievelijk art 2:252a lid 1 BW; deze artikelen bepalen onder meer het maximaal toegestane aantal commissariaten per commissaris. Onderstaand zijn de eventuele hoofdfuncties en/of eventuele nevenfuncties voor zover deze relevant zijn voor de vervulling van de taak als commissaris toegelicht.

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)
drs. W.J.H. Gerritsen	Bestuurder van Circonica Circular Energy B.V.	Commissaris bij Zego Insurance N.V. (tot 1-9-2022).
mr. I.A. Visscher	CEO van De Vereende N.V.	Bestuurslid van het Verbond van Verzekeraars.
mr. P.J. Schneider	n.v.t.	n.v.t.
dr. N.G. de Jager	Tot 6-11-2023 Voorzitter bestuur en Lid pensioencommissie, vanaf 6-11-2023 vereffenaar van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young.	Lid redactiecommissie Kluwer, compendium voor de jaarrekening. Lid redactiecommissie Het Verzekeringsarchief. Peningmeester Fundashon Plataforma Kultural (tot 1 februari 2023).
Drs. H.J. de Heer	Directielid N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstacken. Directielid CoMetec.	Managementtrainer IJB Groep.

Onafhankelijkheid

Naar het oordeel van de Raad van Commissarissen is voldaan aan de principes voor onafhankelijkheid (zoals bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance code artikel 2.1.7 t/m 2.1.9), waarbij dient te worden vermeld dat de heer P.J. Schneider, gezien zijn belang als aandeelhouder, in de Raad als 'niet-onafhankelijk' beschouwd wordt. Jaarlijks wordt in de zelfevaluatie van de Raad van Commissarissen specifiek aandacht besteed aan de samenloop van de rol van commissaris en aandeelhouder. In het reglement van de Raad van Commissarissen is beschreven op welke wijze eventuele tegenstrijdige belangen worden voorkomen c.q. hoe er dient te worden gehandeld in geval van belangenverstrengeling. Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van commissarissen spelen, betreffende de Groep en/of de commissarissen, behoeven goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Dergelijke transacties worden vermeld in het jaarverslag. Er is in 2023 geen sprake van dergelijke transacties.

Permanente educatie

Ook in 2023 hebben alle commissarissen deelgenomen aan de modules van het PE-programma Deskundigheidsbevordering dat Nyenrode Business Universiteit in samenwerking met de Insurance Academy van het Verbond van Verzekeraars organiseert voor managing directors, bestuurders en toezichthouders van een verzekeringsinstelling. De volgende thema's zijn behandeld in de twee modules in 2023 (een module beslaat twee dagdelen):

- Module 1: Purpose, people & positionering
- Verzekeraars als hefboom tot nieuwe ontwikkelingen voor een duurzame toekomst
- Duurzaam people management
- Reputatie en integer leiderschap
- Module 2: Innovatief leiderschap, governance & inclusiviteit
- Innovatief leiderschap
- Corporate governance
- Inclusiviteit en diversiteit in de boardroom

Jaarrekening en bestemming van het resultaat

Overeenkomstig artikel 19 van de statuten is door het bestuur de jaarrekening 2023, bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over het jaar 2023 met toelichting, opgemaakt. Wij hebben de jaarrekening ongewijzigd goedgekeurd. Deze stukken, door Deloitte Accountants B.V. van een goedkeurende controleverklaring voorzien, worden u hierbij ter vaststelling voorgelegd.

Wij stellen u voor de jaarrekening, zoals hierna opgenomen, vast te stellen, het resultaat ten gunste van de overige reserves te brengen en het bestuur décharge te verlenen.

Wij spreken graag onze dank uit aan het bestuur en de medewerkers voor de grote inspanningen die zij in 2023 in het belang van Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V. hebben geleverd.

Amsterdam, 16 mei 2024

De heer drs. W.J.H. Gerritsen, voorzitter
De heer mr. P.J. Schneider
De heer dr. N.G. de Jager
Mevrouw drs. H.J. de Heer

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Het bestuur kijkt met een positief gevoel terug op het jaar 2023.

Het jaar is met een winst van € 23,4 miljoen voor belastingen afgesloten. Dit is hoofdzakelijk toe te rekenen aan het beursklimaat en het hieruit voortkomende positieve beleggingsresultaat van € 7,9 miljoen. Het technisch resultaat (voor toerekening van het beleggingsresultaat) bedraagt € 14,9 miljoen. Dit is € 5,5 miljoen hoger dan vorig jaar, deels toe te rekenen aan de vrijval van de eind 2022 gevormde extra IBNR-voorziening voor de verwachte extra schadelast door de hoge inflatie in 2022 van € 2,3 miljoen netto.

De SCR-ratio is gestegen van 165% eind 2022 naar 186% eind 2023. De stijging van de solvabiliteitsratio ten opzichte van vorig jaar wordt met name verklaard doordat de vereiste solvabiliteit slechts beperkt is toegenomen terwijl de aanwezige solvabiliteit fors is toegenomen.

Ofschoon er nog immer sprake is van een gezonde portefeuille, zijn in 2022 en 2023 de omstandigheden wel snel gewijzigd. Zowel de schadefrequentie als de gemiddelde schadebedragen zijn gestegen, de groei blijft achter, de druk vanuit concurrentie neemt toe en tegelijkertijd is er juist de noodzaak om de premies aanzienlijk te verhogen. Het versoerde herverzekeringsprogramma geeft een druk op het beschikbare vermogen, hetgeen de noodzaak van het technisch gezond houden van de verzekeringsportefeuille vergroot. In dit bestuursverslag wordt specifiek aandacht besteed aan de ontwikkelingen en de effecten daarvan op de organisatie.

Profiel en missie

De Groep bestaat naast de vennootschap uit Turien & Co. Assuradeuren B.V. te Alkmaar, Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V. te Amsterdam, Assurantiekantoor Bergermeer B.V. te Alkmaar, Shared Expertise B.V. te Alkmaar en Effe T BV te Heemskerk.

Turien & Co. Assuradeuren B.V. (en rechtsvoorgangers) is ruim 70 jaar als volmachtbedrijf werkzaam in de Nederlandse markt van Schade- en Inkomensverzekeringen.

Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V. is een in 1967 opgerichte in Nederland opererende zelfstandige schadeverzekeringsmaatschappij en is actief onder de handelsnaam AnsvarIdéa Verzekeringen.

Assurantiekantoor Bergermeer B.V. opereert als onafhankelijk intermediair. Shared Expertise B.V. is actief op het gebied van verzuimbegeleiding.

Effe T B.V. is de vennootschap waarin het onroerend goed wordt beheerd.

Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V. (verder te noemen Ansvar) en Turien & Co. Assuradeuren B.V. (verder te noemen Turien & Co.) hebben een intensieve samenwerking. Ansvar is de grootste volmachtgever van Turien & Co.

Ansvar is aanbieder van de meest voorkomende schadeverzekeringsproducten (met uitzondering van onder andere arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en ziektekostenverzekeringen) voor particulieren en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. Evenals gevormde en zusterbedrijf Turien & Co. Assuradeuren B.V. (verder te noemen Turien & Co.) heeft Ansvar de nichegerichte benadering omarmd. Inmiddels heeft ruim 90% van de portefeuille van Ansvar betrekking op de zeven niches van de onderneming, waarbij de verzekeringen voor het hogere particuliere segment, recreatieverzekeringen en Wegas (werkgeversaansprakelijkheid) de grootste zijn.

Onder het label van AnsvarIdéa is Ansvar sinds de oprichting specialist in kwalitatief hoogstaande verzekeringen voor mensen met een bewuste levensstijl en een maatschappelijk bewustzijn en organisaties en bedrijven die een meerwaarde hechten aan maatschappelijk verantwoord ondernemen; op sociaal, milieu of cultureel gebied. 'Ansvar' is een Zweeds woord en betekent 'verantwoordelijkheid'. 'Idéa' is Zweeds voor 'ideale', oftewel 'verantwoord idealisme'. Iets wat goed bij

de organisatie past. Verantwoordelijk als een verzekeraar, met ideële doelen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen, de omgeving van Ansvar en de maatschappij. Ansvar positioneert zich dan ook als een duurzame verzekeraar. Dit uit zich mede in de manier van zaken doen; vol overtuiging bouwen aan duurzame (oftewel lange termijn) relaties met de stakeholders. Ansvar heeft ervoor gekozen haar producten uitsluitend via het onafhankelijk intermediair te distribueren.

Deze focus op een goede advisering van de eindklant door de assurantieadviseur komt dan ook terug in de missie van de onderneming: “We zijn als maatschappelijk betrokken organisatie met onderscheidende verzekeringsproducten relevant. In de bediening van onze klanten en samenwerking met onze relaties zijn wij toegankelijk en empathisch.”

Naar al onze stakeholders proberen wij daar oprecht invulling aan te geven. Een beheerste bedrijfsvoering en maatschappelijk verantwoord ondernemen vormen het fundament voor de strategische doelstellingen. Om dit een solide basis te geven en hier ook voor de langere termijn invulling aan te kunnen geven is het behoud van een toereikend rendement eveneens een belangrijke strategische doelstelling. Voorop staan onze klanten en onze medewerkers; zowel de klanttevredenheid als het werkplezier zijn strategische doelstellingen waar al onze handelingen aan te relateren zijn.

Deze producten worden ook door Turien & Co. in volmacht gevoerd. Ook Turien & Co. distribueert haar producten uitsluitend via het onafhankelijke intermediair. Naast de producten van Ansvar voert Turien & Co. ook inkomensverzekeringen alsmede schadeproducten die niet door Ansvar worden gevoerd, in volmacht namens andere risicodragers.

Opgave nevenfuncties

Onderstaand zijn de eventuele nevenfuncties voor zover deze relevant zijn voor de vervulling van de taak als bestuurder toegelicht.

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)
drs. P. van Geijtenbeek	Algemeen directeur	Voorzitter van het bestuur van Stichting Schadegarant en Stichting Glasgarant. Lid sectorbestuur Arbeidsvoorwaarden van het Verbond van Verzekeraars.
F.J.E. Bakker RA	Financieel directeur	Financieel adviseur bij Bakker Travel B.V. Lid financiële commissie bij Stichting Anna's huis. Bestuurslid van Stichting Insver. Lid Verbondscommissie (duurzaam) financieren en beleggen (CDFB).

MVO-beleid

MVO beleid (Maatschappelijke Verantwoord Ondernemen)

Bewegredenen tot MVO

Verzekeren is gestoeld op solidariteit. Meerdere mensen of organisaties verzekeren zich voor het geval dat een van hen iets overkomt. Het individu kan de schade daaruit niet dragen maar het collectief kan dit wel. De verzekeringssector heeft een belangrijke maatschappelijke rol; door risico's over te nemen van het individu en te bundelen wordt veel mogelijk gemaakt (wonen, werken, transport, mobiliteit, ondernemen) wat anders niet mogelijk zou zijn. De Turien Groep vindt het belangrijk om als verzekeraar haar maatschappelijke rol te vertalen naar betrokkenheid bij de wereld.

De medewerkers van De Turien Groep hebben met elkaar (geheel vrij van deze inzichten) bepaald dat de kernwaarde 'betrokken' de organisatie het beste reflecteert en de stakeholders het meest met elkaar verbindt. Het bestuur heeft dit omarmd; een kernwaarde moet door zoveel mogelijk medewerkers beleefd en gevoeld worden en niet van bovenaf opgelegd worden. Het uit zich in betrokkenheid bij elkaar, bij de adviseurs, de klanten en in bredere zin bij de maatschappij in het algemeen. De bewegredenen om invulling aan het MVO-beleid te geven zijn:

1. Intrinsicieke motivatie.
Het omarmen van een vooruitstrevend MVO-beleid sluit aan op de kernwaarde 'betrokken'. Ansvar wil als organisatie haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Dit omdat de medewerkers hier gelukkiger van worden, omdat het meer zingeving biedt aan het werk en omdat eenieder trots wil kunnen zijn en blijven op het bedrijf, de collega's en zichzelf. Ook vanuit de herkomst en achtergrond van Ansvar zit maatschappelijk verantwoord ondernemen al sinds 1967 in de genen. Vanaf 2018 is het MVO-beleid gaandeweg uitgebreid en meer eigentijds gemaakt om beter aan te sluiten bij een bredere kring van klanten en overige stakeholders.
2. Maatschappelijke noodzaak.
Diverse mondiale problemen zoals klimaatverandering, een afnemende biodiversiteit, milieuvervuiling en een groeiende economische ongelijkheid zijn niet oplosbaar zonder een actieve rol van het bedrijfsleven. Als verzekeringsbranche en als verzekeraar in het bijzonder kan Ansvar door deze problemen bovendien extra hard worden getroffen. De toenemende schadelast als gevolg van klimaatverandering zet de verzekeraarbaarheid van hieraan gelieerde risico's en de winstverwachting zwaar onder druk. Het is daarom niet meer dan logisch om op een proportionele wijze te sturen en bij te dragen aan het oplossen van deze mondiale problemen.
3. Economische noodzaak.
Door in te spelen en te anticiperen op een toenemende behoefte van assurantieadviseurs, cliënten en prospects aan duurzaam verzekeren, biedt een MVO-beleid dat is afgestemd op de competenties van onze organisatie en de behoeften van onze omgeving commerciële kansen. Ook is het verminderen van benodigde materialen en energie voor de bedrijfsvoering een besparende maatregel. Daarnaast kan een duurzame bedrijfsvoering bijdragen aan een beter werkklimaat met hierdoor minder verzuim en een hogere arbeidsproductiviteit. Verder draagt duurzaam schadeherstel niet alleen bij aan een beter milieu, maar kan bovendien ook in sommige gevallen kostenbesparend werken. Ook duurzaam beleggen biedt volgens de visie van Ansvar op langere termijn een beter rendement en draagt anderzijds ook bij aan het verlagen van het beleggingsrisico.
4. Vooruitlopen op verwachtingen.
Maatschappelijke partners en organisaties, klanten, de overheid, samenwerkende verzekeringsadviseurs, medewerkers en alle overige stakeholders verwachten steeds meer een betekenisvol MVO-beleid van de organisatie. Steeds meer certificaten, labels en benchmarks informeren de stakeholders over het duurzaamheidsniveau van de producten, het schadeherstel, de beleggingen en de organisatie van Ansvar. Dit betekent ook dat Ansvar tijdig moet voldoen aan wet- en regelgeving op dit terrein. Door hier in een vroeg stadium op in te spelen geeft dit een voorsprong en wordt het uiteindelijk makkelijker om aan al deze verwachtingen, waaronder die van Ansvar zelf, te kunnen blijven voldoen. Op die manier kunnen we wat we willen optimaal combineren met wat we moeten.

Algemeen

Het MVO-beleid is gebaseerd op de volgende vier pijlers:

- Verzekeringsproducten en -diensten;
- Interne bedrijfsvoering;
- Maatschappelijke samenwerking;
- Beleggingen.

Het MVO-beleid kent zes duurzame ontwikkelingsdoelen (VN 'Sustainable Development Goals', SDG's). Ansvar denkt dat de meeste impact kan worden bereikt als er wordt gefocust op MVO-beleid op de deelgebieden:

- Klimaatverandering (SDG 13);
- Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12);

- Duurzame energie (SDG 7);
- Natuurbehoud, bescherming van de zeeën en oceanen (SDG 14);
- Herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit (SDG 15);
- Partnerschappen om doelstellingen te bereiken (SDG 17).

Deze SDG's hebben de meeste raakvlakken met de diensten die Ansvar levert; het verzekeren van risico's, het herstellen van schade en het ontzorgen van de klanten.

Door het aanbieden van verzekeringen die aansluiten bij een duurzame levensstijl of het bezitten van duurzame middelen en met duurzaam schadeherstel kan echt verschil worden gemaakt. Daarmee zijn niet alleen de klanten maar ook het klimaat en het milieu gebaat.

In de afbeelding hieronder zijn de zes onderschreven VN ontwikkelingsdoelen in relatie tot de totale hoeveelheid SDG's te zien:

Het MVO-beleid van onze organisatie is op de volgende internationale standaarden gestoeld:

- Het UN Global Compact (UN GC)
- De UN Principles for Responsible Investment (UN PRI)
- De UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UN GP)
- De OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO)
- Het Parijs Akkoord

Onze focus ligt op klimaatactie (SDG 13), duurzame energie stimuleren (SDG 7), samenwerken met partners (SDG 17), en investeren in natuurbehoud, biodiversiteit en dierenwelzijn (SDG 14 en 15).

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

De keuze van De Turien Groep om zich vooral op deze SDG's te richten, houdt in dat deze als speerpunten worden gezien waar op basis van het “do good principle” mee wordt omgegaan. Het “do good principle” betekent dat de organisatie actief bezig is om keuzes te maken in lijn met de geformuleerde MVO-beweegredenen, waarbij er actief wordt gewerkt aan de onderschreven SDG's. De uitwerkingen van de voorbeelden zijn in de onderstaande vier pijlers verwerkt.

Met de overige SDG's wordt zoveel mogelijk volgens het “do no significant harm principle” omgegaan, tenzij in voorkomende gevallen mogelijkheden bestaan om ook hier op basis van het “do good principle” te kunnen acteren. “Do no significant harm principle” is een term die wordt genoemd in de SFDR. De Europese Commissie heeft bepaald dat activiteiten van lidstaten of investeerders op de Europese markt geen significante schade mogen veroorzaken aan het leefmilieu. Kortom: waar Ansvar niet actief aan werkt, wordt op deze wijze wel rekening mee gehouden.

Verzekeringsproducten en -diensten

Deze pijler richt zich met name op de SDG's over het stimuleren van duurzame energie, duurzame consumptie en productie, klimaatverandering aanpakken, herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit. Voorbeelden hiervan zijn het verzekeraar maken van elektrische voertuigen, het stimuleren van duurzaam schadeherstel en van schadepreventie. Na de introductie van de AnsvaRijbewust polis zijn ook een inboedel-, woonhuis- en particuliere aansprakelijkheidsverzekering binnen de AnsvaRijbewust-lijn ontwikkeld en in de markt geïntroduceerd. Deze producten bieden de consument die daar waarde aan hecht meer dekking op duurzaamheidsgebied, dit tegen een iets hogere premie. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Het toekennen van een hogere vergoeding bij duurzaam repareren, het financieel stimuleren dat men laat repareren in plaats van vervangen en het meeverzekeren van deelgebruik;
- Het stimuleren van digitale, papierloze communicatie richting klanten en als beloning hiervoor per klant die hiervoor kiest een boom of struik in Nederland te laten aanplanten;
- De AVP, inboedel- en woningverzekeringen voorzien van AnsvaRijbewust dekkingen;
- Het uitbreiden van de AnsvaRijbewust-lijn met twee nieuwe recreatieverzekeringen;
- Het centraal stellen van de mens, hetgeen bijvoorbeeld tot uiting komt in een traumaservice na een bedrijfsongeval, een rijhulptraining na een verkeersongeval en psychologische ondersteuning na een brand.

Daarnaast kan uiteraard genoemd worden dat veel van onze verzekeringsproducten dekking bieden tegen klimaatschade en op die manier voldoen aan de doelstelling "climate mitigation" zoals bedoeld in de taxonomie-richtlijn van de Europese Unie. Het komende jaar zal dit nader gekwantificeerd worden en zal het beleid ten aanzien van "taxonomy alignment" worden aangescherpt.

Interne bedrijfsvoering

Bij deze pijler worden de SDG's op de eigen (interne) bedrijfsvoering toegepast. Hierbij zijn met name milieu, biodiversiteit, dierenwelzijn en duurzame consumptie en productie relevant. Enkele concrete voorbeelden hiervan zijn:

- maatschappelijk verantwoord ondernemen is als fundament verankerd in de strategiekaart.;
- de CO₂-uitstoot van de onderneming (scope 1 en scope 2) over 2023 is berekend en de kosten om deze te compenseren zijn opgenomen in de jaarrekening 2023.;
- een uitbreiding van de bezetting rondom ESG-verslaggeving om de waardepropositie verder uit te kunnen werken;
- het opzetten van mantelzorgvriendelijk intern personeelsbeleid;
- het actief bijdragen aan duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

Maatschappelijke projecten

De derde pijler van het MVO-beleid betreft maatschappelijke samenwerking. De doelstelling van deze pijler is het bijdragen aan een meer duurzame samenleving door maatschappelijke samenwerking met financiële bijdragen, het bieden van een platform, kennis te delen en netwerken te ondersteunen. Door samen te werken met maatschappelijke organisaties en daarvan te leren kan het MVO-beleid nog effectiever worden gemaakt.

De focus ligt op lokale initiatieven, gericht op:

- het tegengaan van klimaatverandering, het stimuleren van natuurbehoud en -ontwikkeling, biodiversiteit en dierenwelzijn. Deze doelstellingen zijn nauw met elkaar verbonden, complementair en zijn bovendien sterk gerelateerd aan het verminderen van de CO₂-voetafdruk in lijn met het doel van een maximale wereldwijde opwarming van 1,5°C, zoals in het Akkoord van Parijs is vastgelegd;
- preventie ter voorkoming of vermindering van schade en persoonlijk ongeluk (brandveiligheid, verkeersveiligheid, beperking waterspilling) en duurzaam en partieel schadeherstel (herstel in natura).

Bovenstaande geeft richting aan de selectie van initiatieven zonder daarmee andere zaken uit te sluiten. Relevant zijn de raakvlakken met de drie andere pijlers (verzekeringsproducten, bedrijfsvoering en beleggingen) met dien verstande dat de nadruk ligt op initiatieven die in de structuur bijdragen en bij voorkeur dicht bij huis liggen. Lokale en nationale projecten genieten de voorkeur omdat binnen alle drie de pijlers de meeste mogelijkheden worden gezien om juist hierin op een impactvolle wijze het verschil te maken.

In 2023 is onder andere de sponsoring van de Brandwondenstichting voortgezet en zijn projecten van het Wereld Natuurfonds en World Animal Protection gesponsord. Het ondersteunen en samenwerken met derden wordt gezien als een effectieve wijze om toegang tot kennis, kunde, producten en diensten te verkrijgen die nodig wordt geacht voor het realiseren van de MVO-doelstellingen van de andere drie pijlers. Deze samenwerking kan zijn met bedrijven, zowel binnen als buiten de keten, die bijvoorbeeld data verstrekken of helpen om duurzaam schadeherstel in natura uit te voeren, maar het kunnen ook maatschappelijke instellingen zoals mensenrechten-, ontwikkelings-, natuurbehoud- of milieuorganisaties zijn.

Enkele andere voorbeelden van samenwerkingen en ondersteuning zijn:

- founding partner van Stichting INSVER. INSVER heeft als doel om de verzekeringsbranche sneller en doelgerichter te verduurzamen, waardoor en waarmee de branche een meer impactvolle bijdrage aan de verduurzaming van de samenleving kan leveren. INSVER is een platform, een kenniscentrum en richt zich primair op intermediairs.
- Ansvar heeft zich als eerste, niet in de kobaltketen actieve bedrijf, aangesloten bij de Fair Cobalt Alliance (FCA). Als verzekeraar van elektrische auto's (EV's) wil Ansvar een bijdrage leveren aan een duurzamere en rechtvaardiger kobaltwinning in de Democratische Republiek Congo. De FCA werkt in het land lokaal aan het verbeteren van de omstandigheden.
- samen met Trees for All wordt invulling gegeven aan het planten van landschapselementen in Nederland. Dit als onderdeel van de mogelijkheid voor verzekeringsnemers om over te stappen naar digitale communicatie waarvoor een boom of struik wordt geplant.

Beleggingen

Beleggingsuitgangspunten

Het vermogen is belegd overeenkomstig onze strategische asset allocatie en ons MVO-beleid, waarin de maatschappelijke verantwoordelijkheid van Ansvar als institutionele belegger is vastgelegd. Bij de beleggingen wordt rekening gehouden met de zes SDG's waar de organisatie actief aan bij wil dragen.

Ansvar besteedt veel aandacht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Als gevolg van de relatief kleine beleggingsportefeuille heeft Ansvar niet de mogelijkheden van eigen beheer en onderzoek van de portefeuille. Daarom is gekozen voor het uitbesteden van het vermogensbeheer aan een externe vermogensbeheerder, Lombard Odier. Lombard Odier beschikt over ruim voldoende kwaliteiten en mogelijkheden om de beleggingsportefeuille van Ansvar maatschappelijk verantwoord te beheren, rekening houdend met het beleggingsbeleid van Ansvar. Dit komt onder meer tot uiting in de zienswijze van Lombard Odier van een veranderende wereldeconomie van "Wild" (*wasteful, idle, lopsided and dirty*) naar "Clic" (*circular, lean, inclusive and clean*), en de wijze waarop Lombard Odier daar als belegger mee omgaat. Vanuit deze duurzame denk- en handelswijze bouwt Lombard Odier aan systemen en nieuwe fondsen die duurzaam beleggen naar een hoger niveau tillen. De zienswijze van Lombard Odier past bij de strategische richting die Ansvar op wil gaan.

Het streven is om het duurzame beleggingsbeleid zoveel mogelijk van toepassing te laten zijn op alle beleggingscategorieën. In de praktijk is dat niet altijd helemaal mogelijk gezien de aard van de beleggingsvormen, de systematiek en de mogelijkheden van handhaving en bewaking. Met name bij beleggingen die een kleiner deel vormen van de totale portefeuille (aandelen, Private Equity, woninghypotheken en liquiditeiten) is gekozen voor beleggingsfondsen. Het gevolg hiervan is dat voor deze beleggingen het beleid van de desbetreffende fondsen wordt gevolgd en hierdoor voor deze beleggingen het eigen duurzaam beleggingsbeleid soms niet geheel kan worden ingevuld. Hiervoor is

per beleggingssoort beoordeeld waar geen overlap is van de eigen criteria met de fondscriteria en is vervolgens beoordeeld in hoeverre deze verschillen materieel zijn en in hoeverre de eventuele negatieve effecten hiervan proportioneel zijn. Periodiek wordt beoordeeld of de gekozen fondsen nog immer de best passende oplossing bieden. Het duurzaam beleggingsbeleid van Ansva is gebaseerd op de volgende drie uitgangspunten:

- Akkoord van Parijs
- IMVO-convenant
- Eerlijke Verzekeringswijzer

Het Akkoord van Parijs is een mondiale overeenkomst met als belangrijkste uitkomst het beperken van de gemiddelde mondiale temperatuurstijging in de 21e-eeuw tot 'ruim' onder 2°C, vergeleken met pre-industriële waarden. Toegevoegd aan deze doelstelling zijn de verhoogde inspanningen die worden gevraagd om de temperatuurstijging tot onder 1,5°C te houden.

Ansva streeft naar het verminderen van de CO₂-voetafdruk van de gehele beleggingsportefeuille in lijn met het streven naar een maximale wereldwijde opwarming van 1,5°C, zoals in het Akkoord van Parijs is vastgelegd. Sinds 2020 wordt hiervoor de invloed van de aandelen- en de bedrijfsobligatieportefeuille op het vlak van de klimaatsverandering gemeten.

Zowel het aandelenfonds met een rating van 2,0°C in 2100 (2022: 2,0°C) opwarming en de bedrijfsobligatieportefeuille met een rating van 2,0°C in 2100 (2022: 2,3°C) opwarming dragen dus nog onvoldoende bij aan het streven van het Parijsakkoord. De temperatuurstijging van de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles zijn echter met 2,0°C aanzienlijk lager dan de temperatuurstijgingen van de benchmarks die op respectievelijk 2,4 en 2,3°C uitkomen. Het streven is om de bijdrage hierin stapsgewijs te verbeteren om zo onder de 1,5°C opwarming uit te komen.

Het tweede uitgangspunt van Ansva komt voort uit het ondertekenen van het Verbond van Verzekeraars van het zgn. IMVO-convenant (Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen) in juli 2018. Hoewel het convenant in 2023 is beëindigd onderschrijft Ansva in 2023 dit convenant met als gevolg dat haar beleggingsbeleid hierdoor gebaseerd is op de volgende internationale standaarden:

- Het UN Global Compact;
- De UN Principles for Responsible Investment (PRI);
- De UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs);
- De OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen).

De vier internationale beleidskaders komen voort uit voorstellen van de Verenigde Naties en omvatten een breed scala aan onderwerpen welke Ansva ziet als concrete toepassing van een duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid.

In het IMVO-convenant is om te kunnen voldoen aan alle richtlijnen proportionaliteit een belangrijke en daardoor medebepalende factor. Voor Ansva als kleinere belegger die mede gezien het formaat van de eigen organisatie en de hoogte van het te beleggen vermogen bewust heeft gekozen voor een externe vermogensbeheerder is proportionaliteit een belangrijk aspect.

Naast de duurzaamheidsprincipes vanuit het IMVO-convenant en de bijdrage die Ansva met de beleggingen wil leveren aan de doelstellingen van het Akkoord van Parijs, is het derde uitgangspunt van het beleggingsbeleid mede gestoeld op de criteria, zoals die gelden voor de Eerlijke Verzekeringswijzer. De uitgangspunten van de Eerlijke Verzekeringswijzer hebben veel overlap met het IMVO-convenant maar zijn vaak meer gedetailleerd geformuleerd waardoor de uitgangspunten op detailniveau soms verder gaan. Bovendien hebben de principes van de Eerlijke Verzekeringswijzer meer expliciete eisen op het vlak van één van de speerpunten binnen het beleid van Ansva, namelijk dierenwelzijn.

Daar waar mogelijk en gewenst is het beleggingsbeleid daarop aangescherpt. Dit is in het bijzonder terug te vinden in het uitsluitingenbeleid van de bedrijfsobligatieportefeuille. Als er zich in de overige beleggingen nieuwe mogelijkheden voordoen om de Eerlijke Verzekeringswijzercriteria verder mee te nemen en dit impactvol en proportioneel is, zal dit niet nagelaten worden. Ansva betreurt het dat

ondanks het opnemen van de Eerlijke Verzekeringwijzer als derde uitgangspunt de organisatie vanwege haar relatief kleine beleggingsportefeuille niet in de jaarlijkse beoordeling van de Eerlijke Verzekeringwijzer wordt meegenomen.

Beleggingsmethodieken

Om de beleggingen op het MVO-beleid van Ansvar en het MVO-beleid van Lombard Odier te toetsen worden deze, met uitzondering van de beleggingen in de (semi)-overheidsobligatieportefeuille en de deelname in het hypotheekfonds, door Lombard Odier gemeten volgens de 'Lombard Odier Rating Methodology'.

Deze methodologie kijkt naar de business practices van bedrijven in relatie tot het brede ecosysteem van de stakeholders. Lombard Odier heeft haar eigen ESG materiality heatmap en rating methodology ontwikkeld, waardoor zij zich kan concentreren op de Environmental, Social en Governance (ESG) bedrijfsdimensies die belangrijk zijn voor een bedrijf in de waardeketen. Het door Lombard Odier ontwikkelde framework van veertien categorieën weerspiegelt de belangrijkste dimensies van potentiële ESG kansen en risico's in de waardeketen van een bedrijf. Dit omvat upstream risico's, voornamelijk gerelateerd aan de toeleveringsketen van natuurlijke bronnen, operationele risico's die rechtstreeks verband houden met de productie en operationele processen van een bedrijf en downstream risico's met betrekking tot potentieel negatieve impact van verkochte producten en diensten. De constructie van de ratings maakt gebruik van ruwe data van verschillende gespecialiseerde leveranciers.

Lombard Odier identificeert en rangschikt de meest materiële ESG-dimensies voor 158 GICS (Global Industrie Classification Standard). Deze worden vastgelegd in de ESG materiality heatmap. Voor elk bedrijf wordt een score van 0 tot 100 berekend, waarbij de informatie die van groter belang is voor het bedrijf zwaarder wordt gewogen en waar informatie die minder van belang is, wordt onderwogen. De methodiek integreert de bedrijfseigen Consciousness, Actions en Results ('CAR') methodiek van Lombard Odier, waarbij de Result-component overwogen wordt. Op basis van deze scores wordt aan elk bedrijf een ESG rating van A+ tot D toegekend op basis van de percentielpositie in hun respectieve sector. De LO-rating Methodologie verbetert het vermogen van Lombard Odier om de voortgang van een bedrijf op de meest relevante sectorspecifieke kwesties voor maatschappelijk verantwoord ondernemen te monitoren op de lange termijn waarbij Lombard Odier waar nodig in gesprek gaat met de bedrijven (engagement) over materiële kwesties. De methodologie onderscheidt de praters van de doeners en presteerders. De LO Rating Methodologie heeft tot doel om niet minder dan 90% van de bedrijven te screenen in het belegbare universum van de Lombard Odier fondsen. Daarnaast worden de bedrijfsobligatieportefeuille en de investeringen in de aandelen- en de Private Equity fondsen ook doorgemeten op basis van de CO₂-uitstoot en het waterverbruik in vergelijking tot andere bedrijven binnen dezelfde sectoren.

Uitsluitingsbeleid

Aangaande de obligatieportefeuille wordt het eigen uitsluitingsbeleid gevolgd. Dat is mogelijk omdat daar in individuele stukken kan worden belegd.

Lombard Odier beheert de (semi)overheidsobligatieportefeuille conform de MVO-criteria van Ansvar zelf en belegt hierbij uitsluitend in (semi-)staatsobligaties en obligaties uitgegeven in euro's door bij de OESO aangesloten landen en supranationale instellingen binnen diezelfde kring van landen. Het Uitsluitingenbeleid komt overeen met landen die op de sanctielijst staan van de VN, VS, EU en Zwitserland.

Posities in bedrijfsobligaties waarbij de bedrijven actief zijn in of direct betrokken zijn bij de volgende "non-ethical sectoren" zijn uitgesloten van het 'beleggingsuniversum' op basis van onderstaande filters:

- controversiële wapens, waaronder biologische, chemische, nucleaire wapens, anti-persoonsmijnen;
- clustermunition en munitie met verarmd uranium;
- militaire contracten;
- kinderarbeid;

- adult entertainment;
- alcohol;
- vuurwapens;
- bont- en leer;
- gokken/kansspel;
- genetisch gemodificeerde organismen (GMO);
- pesticiden;
- tabak;
- nucleaire energie;
- kinderarbeid in de keten;
- dierproeven voor cosmetica;
- uitsluiten van de meest serieuze overtredingen ('controversies').

Op beleggingen in fondsen is het groepsuitsluitingsbeleid van Lombard Odier van toepassing. Dit beleid is in hoofdlijnen gebaseerd op uitsluiting van:

- controversiële wapens;
- essentiële voedingsmiddelen;
- tabak, kolen en onconventionele olie en gas.

Bron: Ontleend aan Lombard Odier group-wide exclusions.

Tot slot is er nog een praktische beperkende factor waarom een deel van de portefeuille niet direct kan worden gestuurd richting de eigen MVO-criteria. Het is namelijk vaak risico- en rendement technisch gezien onverantwoord om nog niet vrijgekomen beleggingen voortijdig vrij te maken om vervolgens te herbeleggen conform stringenter MVO-criteria. De middelen die vrijkomen op de afgesproken datum en de vrijkomende liquiditeiten vanuit de bedrijfsvoering en vanuit de beleggingen, worden wel herbelegd conform de eigen MVO-criteria of die van fondsen.

Controle, engagement, voting, herstel en verhaal

Engagement, voting en herstel en verhaal zijn onderdeel van het extern vermogensbeheer, geïnitieerd vanuit het investment committee en toegepast in overleg met en door Lombard Odier. Voor die beleggingen waarbij sprake is van fondsbeleggingen voert de fondsmanager deze taken uit conform de MVO-criteria van het desbetreffende fonds. Periodiek worden de corporate obligaties en aandelen door Lombard Odier getoetst op het voorkomen van serieuze controverses level 4 en 5 (op een schaal van 1 tot en met 5). Lombard Odier rapporteert hier periodiek over en deze rapportages worden besproken in het Investment Committee van Ansva, waarin ook de MVO-deskundige zitting heeft. Daarnaast wordt waar mogelijk regelmatig deelgenomen aan gezamenlijke engagementacties van andere, grotere Nederlandse verzekeraars.

Naast de algemene MVO-beleggingsprincipes zijn voor sommige beleggingen nog specifieke MVO-criteria gesteld. Deze worden, voor zover van toepassing, hieronder per assetvorm nader omschreven.

Opbouw van de beleggingsportefeuille

Beleggingsportefeuille – (Semi-)overheidsobligaties

- ESG-score 75,1 (v.j.: 74,6)
- 53,3% (v.j.: 18,7%) van de (semi-) overheidsobligatieportefeuille bestaat uit "Social- en Greenbonds". Bij aankoop van nieuwe obligaties wordt de voorkeur gegeven aan "Social- en Greenbonds" van de uitgevende institutie.

Ultimo 2023 was de onderverdeling 31% Duitsland, 16% Nederland, 8% Frankrijk, 10% België, 7% Finland, 1% Ierland en 27% supranationaal.

Beleggingsportefeuille – Bedrijfsobligatieportefeuille

- ESG-score: A- (v.j.: A-).
- 66,4% (V.J.: 56,2%) van de bedrijfsobligatieportefeuille bestaat uit zgn. “Greenbonds”.

Bij de selectie van beleggingen wordt gestreefd naar een portefeuille met beleggingen die bovengemiddeld hoog scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Door de CAR-methodiek wordt dit zwaarder gewogen (50% in plaats van 33% bij gelijk gewogen), waardoor met name bedrijven die goede resultaten boeken, maar daar (of aan hun beleid terzake) weinig ruchtbaarheid aan geven, worden geselecteerd. Daarnaast is ook de mate waarop een bedrijf bijdraagt aan klimaatverandering een bepalende factor, en met name in hoeverre het bedrijf uitgelijnd is met het Parijs Akkoord om in 2050 een netto-nul uitstoot te hebben. Wanneer bedrijven aan de beleggingsrestricties van Ansvar voldoen, wordt bij obligatie aankopen de voorkeur gegeven aan Social- of Greenbonds van deze uitgevende bedrijven.

Beleggingsportefeuille – Aandelen

- Fondsbeleggen, deelname in het ‘Lombard Odier TargetNetZero Europe Equity’ fonds.
- ESG-score A- (v.j.: A-), SFDR-rating 8.

Dit impactfonds legt de focus op de energietransitie en het tegengaan van de opwarming van de aarde om daarmee een evenredige bijdrage te leveren aan de doelstellingen van het Parijsakkoord. De aandelenstrategie van het TargetNetZero fonds is gericht op het benutten van kansen en het verminderen van risico's door het verhogen van de exposure naar bedrijven met trajecten die afnemen naar 2050 netto-nul doelstellingen, terwijl de exposure naar bedrijven die dit niet kunnen bereiken, wordt verlaagd.

Beleggingsportefeuille – Private Equity

Fondsbeleggen, deelname in:

- het ‘Lombard Odier Global PE Vintage 2016’. SFDR-rating 6.
- het ‘Lombard Odier Impact Fund’. SFDR-rating 8.
- het ‘Lombard Odier PE Plastic Circularity. SFDR-rating 9.

De Private Equity portefeuille is in 2016 ondergebracht in het Vintage 2016 fonds. Het is een closed-end fonds en de verbintenisperiode is gesloten sinds 2018 en kan daardoor ook geen nieuwe verplichtingen aangaan. De vrijgekomen gelden uit dit beleggingsonderdeel zijn in 2023 herbelegd in het LO Impact Private Equity Fund. Dit LO Impactfund belegt alleen in niet-beursgenoteerde bedrijven die materieel substantiële impact hebben op SDG 1 tot en met 11 en 13 tot en met 15, dat onderdeel is van het door ons als speerpunt geïdentificeerde SDG 13.

Het Lombard Odier PE Plastic Circularity fonds richt zich met name op bedrijven die zich bezighouden met het terugdringen van het gebruik van plastic, het ontwikkelen van biologisch afbreekbaar plastic en het opruimen plastic afval.

Beleggingsportefeuille – Nederlandse woninghypotheken

- Fondsbeleggen, deelname in de fondsen ‘Aegon AEAM Dutch Mortgage Fund I & II’.
- SFDR-rating 8 voor beide fondsen.

Deze belegging bestaat uit door Aegon aan particulieren verstrekte hypothecaire geldleningen, met als onderpand Nederlandse woningen. Door de hypotheekklanten te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning kan Aegon haar klanten helpen een gezonde financiële toekomst veilig te stellen en tegelijkertijd de CO₂-voetafdruk te verlagen.

Beleggingsportefeuille – Liquiditeiten

- Fondsbeleggen, deelname in het LO Short-Term Money Market Fund van Lombard Odier
- SFDR-rating 8.

Vanuit dit fonds wordt er uitsluitend belegd in kortlopende liquide activa. Dit is een niet risicovol beleggingsfonds en heeft als doel om een stabiel rendement te behalen en een zo groot mogelijke liquiditeit.

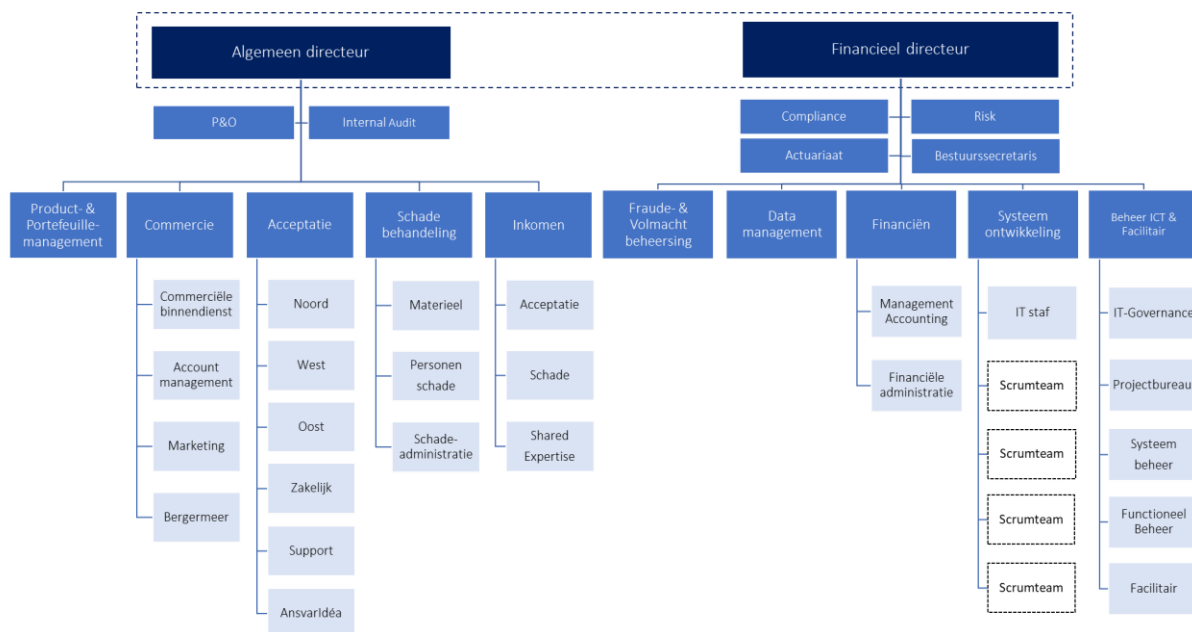
Het groepsuitsluitingenbeleid van Lombard Odier is ook op dit fonds van toepassing en screening vindt plaats op basis van de ESG- en CAR-methodiek van Lombard Odier. Verder wordt er geselecteerd op de CO₂-footprint scope 1 (directe emissies), scope 2 (indirecte emissies) en scope 3 (downstream en upstream, supply chain analysis), onder de 1,5-2,0°C norm conform het Parijsakkoord 2015 en op waterverbruik.

Organisatiestructuur

De operationele organisatiestructuur binnen de Groep is geïntegreerd. Het bestuur wordt gevormd door de directie van de vennootschap.

Aangaande de operationele processen geldt op managementniveau voor alle entiteiten gezamenlijk een functionele aansturing.

De structuur ziet er ultimo 2023 als volgt uit:

Resultaat

Het resultaat voor belastingen bedraagt € 23,4 miljoen positief (v.j.: € 0,3 miljoen negatief).

Het technische verzekeringsresultaat over 2023 bedroeg € 20,1 miljoen positief (v.j.: € 3,1 miljoen). Door het uitstekende beleggingsresultaat bedraagt de toegerekende beleggingsopbrengst aan het technisch resultaat € 5,3 miljoen positief (v.j.: € 6,2 miljoen negatief). Het technisch rendement voor toerekening van beleggingsresultaat bedraagt € 14,9 miljoen (v.j.: € 9,4 miljoen). Dit is beduidend meer dan het voorgaande jaar, veroorzaakt door een daling van de schaderatio. Na herverzekering en voor toerekening beleggingsopbrengst bedraagt deze 54% (v.j.: 59%). Deze daling is vrijwel geheel toe te schrijven aan een veel beter afwikkelingsresultaat op oude jaren.

Het afwikkelingsresultaat op oude jaren voor herverzekering is verbeterd van € 2,2 miljoen verlies naar € 9,4 miljoen winst. Deze verbetering van het afwikkelingsresultaat laat zich verklaren door een lager afwikkelingsverlies op dossierreserves (€ 2,4 miljoen), een vrijval van de vorig jaar gevormde, maar nu niet langer benodigde, inflatie IBNR (bruto € 3,1 miljoen) en een lagere IBNR/IBNER (€ 6,1 miljoen).

Een deel van de afwikkelingswinst komt ten gunste van herverzekeraars. Na herverzekering is er een afwikkelingswinst van € 6,8 miljoen (v.j.: € 0,6 miljoen winst).

In 2023 is de IBNR/IBNER voor herverzekering in totaal met € 4,5 miljoen verlaagd. Dit bedrag is opgenomen in de schadelast. Hiervan heeft € 3,1 miljoen betrekking op de vrijval van de inflatie IBNR.

Het totaal van de bedrijfskosten bedraagt € 78,0 miljoen (v.j.: € 72,3 miljoen). Hiervan is € 7,0 miljoen (v.j.: € 6,2 miljoen) als schadebehandelingskosten toegerekend aan de schadelast. Voorts is € 6,0 miljoen (v.j.: 5,5 miljoen) toegerekend aan "andere lasten" in de niet-technische rekening. De acquisitiekosten zijn € 2,6 miljoen hoger vanwege de toegenomen portefeuille. Aan de andere kant is de verdiende herverzekeringsprovisie € 1,8 miljoen hoger. De overige beheerskosten zijn ca € 1,8 miljoen hoger. Per saldo zijn de bedrijfskosten in de technische rekening € 2,4 miljoen hoger.

Het technisch resultaat na toerekening van het beleggingsresultaat is ca € 17,0 miljoen hoger dan vorig jaar.

Het beleggingsresultaat (voor toerekening aan technisch resultaat) bedraagt € 8,3 miljoen positief (v.j.: € 10,4 miljoen negatief). In 2022 was er sprake van enorme koersverliezen als gevolg van de oorlog in Oekraïne, de oplopende inflatie en de stijging van de rente. In 2023 zijn de koersen in belangrijke mate hersteld.

Het saldo van de andere baten en andere lasten betreft het resultaat van de volmachtactiviteiten buiten de Groep, alsmede de resultaten van de andere groepsmaatschappijen. Het resultaat over 2023 bedraagt € 0,6 miljoen (v.j.: € 1,3 miljoen). In 2022 waren hier enkele incidentele in opgenomen.

Het geconsolideerde totaalresultaat na belastingen over 2023 bedraagt € 17,4 miljoen (v.j.: € 0,1 miljoen verlies).

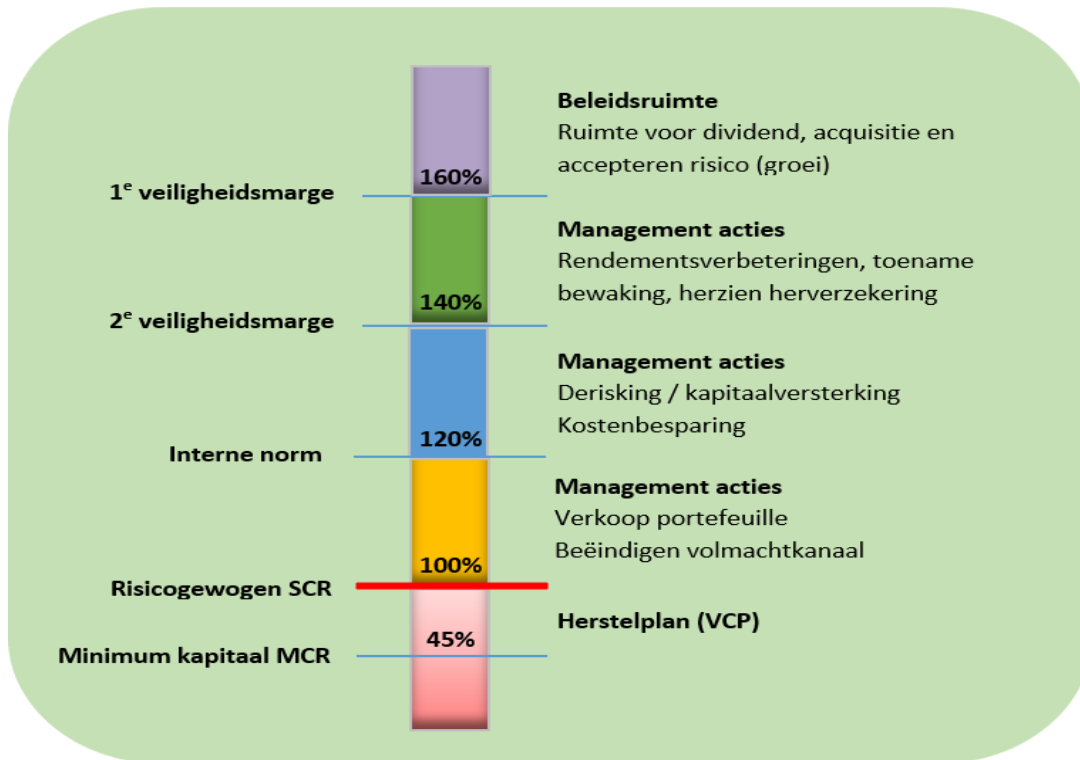
Solvabiliteit

Na verwerking van het resultaat over het boekjaar bedraagt het eigen vermogen ultimo 2023 € 82,1 miljoen (v.j.: € 68,8 miljoen).

Vanwege andere waarderingsregels wijkt het eigen vermogen op basis van Solvency II beginselen af van het getoonde eigen vermogen in de jaarrekening. Het Solvency II vermogen per 31 december 2023 bedraagt € 91,6 miljoen (v.j. € 77,7 miljoen). De vereiste solvabiliteit (SCR) bedraagt € 49,4 miljoen (v.j. 47,2 miljoen).

De solvabiliteitsratio per 31 december 2023 bedraagt 186% (v.j. 165%).

De Groep heeft haar interne normsolvabiliteit uitgewerkt in het kapitaalbeleid. Het kapitaalbeleid onderkent drie niveaus van gewenst kapitaal: (1) de interne normsolvabiliteit (120%), (2) de veiligheidsmarge ten behoeve van maatregelen om bij te sturen (140%) en (3) een dividendstreefnorm (160%). Schematisch is dit als volgt weergegeven:

Liquiditeit

De groep heeft een gezonde liquiditeitspositie. De liquiditeitsmarge is op balansdatum met € 32,7 miljoen ca € 10,6 miljoen lager dan voorgaand jaar. De liquiditeitsratio bedraagt op balansdatum 207% (v.j.: 262%). Op grond van de positieve kasstromen is er geen sprake van financieringsbehoefte.

Ontwikkeling verzekeringsportefeuille

Het premium auto segment is voor Ansvar met € 76 miljoen bestandspremie ook eind 2023 het grootste segment van Ansvar (ca. 38%). Op grond van de toegenomen schadelast zijn de tarieven eind 2022 verhoogd en was rekening gehouden met een lichte krimp van de portefeuille. Dit is in 2023 uitgebleven, al is de groei beperkt gebleven tot 1,6% in aantal voertuigen. Wij ervaren dat de herstellkosten van nieuwe auto's met name in het exclusieve segment ook in 2023 hard zijn gestegen, dit als gevolg van toenemende technologie en gebruik van andere materialen en duurdere onderdelen. Om die reden zijn de tarieven in de XL-autoverzekeringlijn eind 2023 verder verhoogd en wordt voor 2024 wederom rekening gehouden met een lichte krimp in aantallen voertuigen. Gezien het grote belang van dit segment voor Ansvar wordt er doorlopend gestuurd op een rendement van minimaal 6% uit deze portefeuille, derhalve een maximale combined ratio van 94%. Dit is over de afgelopen vijf jaren gerealiseerd en de verwachting is dat dit ook in 2024 gerealiseerd zal worden.

Herverzekering

In 2023 zijn twee nieuwe schades gemeld aan de herverzekeraars op excess of loss (XoL) herverzekeringcontracten. Daarnaast is er één (v.j.: vier) schade uit voorgaande jaren vanwege reserveverhogingen aan herverzekeraars gemeld.

In 2022 hebben de februaristormen tot catastrofemeldingen geleid. In 2023 hebben zich geen catastrofes voorgedaan met betrekking tot de verzekeringsportefeuille van Ansvar.

Vanaf 2015 wordt een quota share herverzekeringdekking voor de portefeuille ingekocht. Naast risico-overdracht heeft deze als doel 'capital relief' te realiseren. Vanaf 2021 varieert het percentage Quota Share naar de aard van de portefeuille, waarbij de volmachtportefeuilles voor een hoger aandeel worden gecedeerd dan de provinciale portefeuille.

Beleggingen

Het vermogensbeheer is uitbesteed aan vermogensbeheerder Lombard Odier.
Het consistente gematigd defensieve beleggingsbeleid is ook in 2023 gecontinueerd.

De asset mix in de beleggingsportefeuille is van belang voor het risicoprofiel; voldoende gespreid maar niet zoveel gespreid dat het ineffectief wordt. Naast de duurzaamheid van de belegging worden uiteraard ook aspecten als liquiditeit, tegenpartij risico, landenrisico, volatiliteit en duratie meegenomen in de afwegingen.

De beleggingsportefeuille is als volgt verdeeld:

(x € 1.000)	31-12-2023		31-12-2022	
(Semi-)overheidsobligaties	77.383	47%	58.595	44%
Bedrijfsobligaties	36.681	22%	27.101	20%
Aandelen	14.456	9%	20.019	15%
Private Equity	5.921	4%	5.495	4%
Hypotheekfondsen	10.906	8%	10.120	8%
Geldmarktfonds	13.420	6%	7.232	5%
Valutatermijncontracten	-7	0%	16	0%
Totaal exclusief vastgoed	158.760	96%	128.578	96%
Vastgoed	4.925	3%	4.759	4%
Onderhandse leningen	968	1%	-	-
Totaal	164.653	100%	133.337	100%

Er wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten, c.q. derivaten. Het beleggingsbeleid geeft geen ruimte om te beleggen in futures als single line investment. Futures zijn wel toegestaan als onderdeel van het valuta hedging programma of als onderdeel van een beleggingsfonds.

Het rendement op de beleggingsportefeuille ontwikkelde zich in 2023 als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Opbrengsten gebouwen en terreinen	535	467
Renteopbrengsten en dividenden	1.401	818
Gerealiseerde winst bij verkoop	1.596	393
Gerealiseerd verlies bij verkoop	-878	-902
Niet-gerealiseerde koerswinsten (negatief is teruggenomen)	2.995	-3.195
Niet-gerealiseerde koersverliezen (positief is teruggenomen)	3.095	-7.617
Beheerskosten en rentelasten	-480	-412
Totaal rendement op beleggingen	8.264	-10.447

Voor het beoordelen van de performance van de beleggingsportefeuille zijn er in overleg met Lombard Odier benchmarks gekozen per soort belegging. De benchmarks betreffen de resultaten van zo goed mogelijk vergelijkbare fondsen of portefeuilles qua samenstelling en eventueel duration. Voor private equity is geen benchmark vastgesteld; er zijn geen gegevens voorhanden van vergelijkbare fondsen. De benchmark voor private equity is voor vergelijkingsdoeleinden bepaald op de performance van de portefeuille.

Over 2023 zijn de volgende rendementen behaald en vergeleken met de benchmarks:

	Portefeuille	Benchmark	Vershil
(Semi-)overheidsobligaties	4,17%	4,35%	-0,18%
Bedrijfsobligaties	5,75%	6,39%	-0,64%
Aandelen	14,46%	14,32%	0,14%
Private Equity	-2,11%	-2,11%	0,00%
Hypothekenfondsen	2,53%	6,14%	-3,61%
Geldmarktfonds	3,36%	3,15%	0,21%
Gemiddeld	5,50%	5,58%	-0,08%

Ontwikkeling volmachtportefeuille

Zowel de schadeverzekeringsportefeuille als de inkomensverzekeringsportefeuille zijn in 2023 verder gegroeid. Over heel 2023 was sprake van € 13,2 miljoen groei van de bestandspremie tot een portefeuille van € 178 miljoen, oftewel 8,0%. Deze groei is lager dan in voorgaand jaar, maar hoger dan begroot (7,0%). In 2022 bedroeg de groei € 21,3 miljoen.

Een groot deel van de groei in 2022 (€ 11,6 miljoen) wordt verklaard doordat met ingang van 2022 het management van de BOVAG-verzuimportefeuille in volmacht van Bovemij is verkregen.

Dat de groei hoger is uitgevallen dan de verwachting komt met name door premieverhogingen als gevolg van de fors gestegen kosten in 2022 en 2023. De groei in aantallen polissen is in 2023 gestagneerd. Dit wordt met name verklaard door de concentratietendens; aan de koperskant opereren met name grote volmachtpartijen die de productie van de overgenomen adviseurs na overname zoveel mogelijk in eigen volmacht onderbrengen. Die laatste belangrijkste factor zal ook in 2024 nog een aanzienlijke impact hebben. Met uitzondering van het automotieve segment hebben alle niches het afgelopen jaar bijgedragen aan de groei. Net als voorgaande jaren heeft het Premium Auto segment wel de sterkste bijdrage aan de groei.

Corporate Governance

Het begrip governance bestrijkt het besturen en beheersen van ondernemingen en het houden van toezicht daarop. De Turien Groep heeft haar bedrijfsvoering zo ingericht dat een goede governance is gewaarborgd. In de bedrijfsvoering worden de belangen van alle stakeholders, waaronder de belangen van de klanten, evenwichtig afgewogen.

Op grond van de Wet Financieel Toezicht (Wft) is Turien & Co. Holding B.V. aangemerkt als een “zuivere” verzekeringsholding.

Vanuit het principe van de geïntegreerde organisatie en het model van een “zuivere” verzekeringsholding wordt de Gedragscode Verzekeraars toegepast op de gehele organisatie en alle juridische entiteiten binnen Turien & Co. Holding B.V.

Binnen De Groep wordt met betrekking tot risicobeheersing en de vier sleutelfuncties het model van de ‘Three Lines of Defence’ gehanteerd om een goed evenwicht te realiseren tussen enerzijds ondernemerschap en anderzijds controle- en risicobeheersing. De kern van de drie verdedigingslijnen is dat er verschillende, elkaar versterkende beheersfuncties bestaan die onafhankelijk van elkaar functioneren, waarbij elke functie een bijdrage levert aan de kwaliteit van de interne beheerssystemen. Deze bestaan uit:

1. Eerste lijn: Lijnmanagement en de daaronder vallende afdelingen, die de eerste verantwoordelijkheid hebben voor de resultaten en de operationele processen, de naleving van regels en een effectieve controle van risico’s die van toepassing zijn op de operationele afdelingen;
2. Tweede lijn: Toetsende, controlerende en adviserende functies, die de verantwoordelijkheid hebben om het lijnmanagement te ondersteunen ten aanzien van de naleving van regels en risicobeheersing. De tweede lijn adviseert over bepaalde categorieën van risico’s en bewaakt de opvolging c.q. implementatie van deze adviezen. Het betreft de sleutelfuncties

Risicomanagement, Compliance en Actuariel. Er is een sleutelfunctiehouder Risk die toeziet op de borging van het integraal risicomanagement. De risicomanagementfunctie wordt verder vervuld door de Enterprise Risk officer en de CISO (Chief Information Security Office). De compliance functie wordt vervuld door de Compliance officers en de actuariële functie door de externe actuaris. Binnen de organisatie is de CISO verantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid. Dit betreft zowel het implementeren van beleid als het toezicht houden op de uitvoering ervan. Ook het definiëren en ontwerpen van de strategie op het gebied van informatiebeveiliging behoort tot het takenpakket. De CISO heeft een sleutelrol in hoe de organisatie omgaat met cyberrisico's. De rol van functionaris gegevensbescherming wordt binnen de organisatie gezien als een verbijzondering van de compliance functie gericht op de bescherming van persoonsgegevens;

3. Derde lijn: De Internal Auditfunctie heeft tot doel om de organisatie, zowel de 1^e als de 2^e lijn als ook het samenspel tussen beide, op basis van uitgevoerde audits te adviseren en te ondersteunen ter verbetering van de bedrijfsvoering gelet op effectiviteit en efficiency van het stelsel interne controlemaatregelen. De uitvoering van de audits geschiedt risk-based en volledig onafhankelijk van alle organisatieonderdelen. De Internal Audit functie rapporteert rechtstreeks aan de Raad van Commissarissen en heeft onbelemmerd toegang tot de voorzitter van de RvC.

Het functioneren van de sleutelfuncties wordt jaarlijks geëvalueerd.

Risicomanagement

Risicomanagement staat centraal in de bedrijfsvoering van De Groep. Een goed risicobeheer waarborgt de continuïteit, de solvabiliteit en de professionaliteit van de organisatie.

Risicomanagement is het totale raamwerk van maatregelen, processen en rapportages dat zich richt op het definiëren, kwantificeren, beheersen en monitoren van risico's, zodat er balans is tussen het nemen van risico's en het behalen van winst, teneinde de organisatie gezond te houden en de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en daarmee de kans op het behalen van de bedrijfsdoelstellingen te vergroten.

De organisatie streeft naar Integraal risicomanagement, waarbij het risicomanagementproces continu doorlopen wordt. Op deze wijze ontstaat er op het gebied van risicomanagement een zelflerende en zelfsturende organisatie, die zich bewust is van de impact van de verschillende risico's en hun onderlinge samenhang. De correlaties tussen risico's en het (gecumuleerde) effect daarvan wordt onder de aandacht gebracht. Onderlinge effecten kunnen de impact van risico's versterken en dienen dus in ogenschouw te worden genomen bij het beheersen van risico's.

De doelstellingen van het risicomanagement voor de organisatie zijn:

1. Opbouwen en onderhouden van een doeltreffend risicomanagementraamwerk bestaande uit strategieën, processen en rapportages om het bedrijf in staat te stellen risico's te identificeren, kwantificeren, beheersen en monitoren en zodoende de kans op het behalen van de bedrijfsdoelstellingen te vergroten. Ook zal het risicomanagementraamwerk geïntegreerd worden in de organisatiestructuur en de besluitvormingsprocessen en erop toezien dat het raamwerk op passende wijze in acht wordt genomen door het dagelijks bestuur, management en andere medewerkers, zodat het daarmee onderdeel wordt van de cultuur.
2. Toezien op het opstellen en periodiek bijstellen van de bedrijfsstrategie en hieraan gekoppeld het risicoprofiel evenals het vaststellen en periodiek bijstellen van (het weerstandvermogen en) de risicobereidheid van het bedrijf.
3. Toezien op en ondersteunen van de samenstelling van een samenhangend geheel van beheersingsmaatregelen om de geïdentificeerde risico's te mitigeren teneinde de organisatie gezond te houden en de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.

Risicomanagement vormt dan ook een onderdeel van de bestaande bedrijfsvoering, in het bijzonder als onderdeel van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Risicomanagement is bovendien een

taak voor de gehele organisatie, van medewerker tot en met directie. Eenieder heeft hierbij zijn of haar eigen rol. Het borgen van risicomanagement in de organisatie wordt bewerkstelligd door structurele eenduidige risicomanagementrapportages aan de Raad van Commissarissen, directie, management, toezichthouders en volmachtgevers en door frequente en open communicatie over risicomanagement naar de gehele organisatie. Daarnaast is het risicobewustzijn, onder meer als gevolg van de betrokkenheid van de sleutelfunctiehouder Risk, in de onderneming hoog en worden belangrijke besluiten voorafgegaan door risicoanalyses en het treffen van aanvullende beheersmaatregelen.

Voor de organisatie zijn onderstaande risicogebieden bepaald (ook wel: de risico-taxonomie). Deze indeling is bepaald op basis van de wet- en regelgeving, maar ook op ervaringen in de bestaande praktijk binnen het bedrijf. Op de verschillende niveaus en risicogebieden worden risicoanalyses en waar mogelijk en relevant stresstests uitgevoerd.

Strategisch niveau:

- Financiële risico's: Omzet, Kosten, Schadelast, Herverzekeringen, Solvabiliteit;
- Governance & organisatie: Intragroepsrelaties en Beheerste bedrijfsvoering;
- Personeelsrisico's: o.a. medewerkerstevredenheid;
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen: Bedrijfsvoering, verzekeringsproducten- en diensten, beleggingen, maatschappelijke projecten;
- Commerciële risico's: Producten en segmenten, distributie en concurrentie, klanttevredenheid;
- Omgevingsrisico's: (Geo-)politiek, macro-economie, auto-industrie, verzekeringsmarkt;
- Volmachtrisico's: Gevolmachtigd agenten van Ansvar.

Tactisch niveau:

- Verzekeringstechnische verplichtingen en reservevorming (schade- en zorgrisico);
- Asset en liability management: Liquiditeiten en Beleggingen;
- Marktrisico (rente, vastgoed, spread, valuta en concentratie);
- Tegenpartijrisico: Herverzekering (Type I) en debiteuren (Type II);
- Compliance;
- ICT-landschap;
- Datakwaliteit: Wettelijk verplichte rapportages aan de toezichthouder (inclusief End User Computing) en operationele managementinformatie;
- Productontwikkeling; o.a. klantbelang en POG;
- Uitbestedingsrisico (niet zijnde gevolmachtigd agenten);
- Duurzaamheid;
- Bedrijfscontinuïteit.

Operationeel niveau:

- Primaire processen: Acceptatie & mutatie, schadebehandeling, financiële processen en relatiebeheer;
- Integriteit;
- Privacy;
- Fraude;
- Klachtbehandeling;
- IT: Informatiebeveiliging (incl. autorisatiebeheer en logische toegangsbeveiliging), IT-continuity, Change management;
- Duurzaamheid.

Bij het realiseren van haar doelstellingen is elke onderneming genoodzaakt onzekerheid te accepteren. Ten eerste omdat de organisatie beperkte middelen heeft die ingezet kunnen worden; dit maakt het onmogelijk om met onverdeelde aandacht aan de realisatie van elke doelstelling te werken. Ten tweede wordt de organisatie bij het realiseren van deze doelstellingen geconfronteerd met risico's. Om sturing te geven aan de inzet van middelen formuleert Ansvar haar risicobereidheid. Deze risicobereidheid is geen statisch gegeven, maar een dynamisch proces en dient continu te worden aangepast aan veranderende interne en externe omstandigheden. De directie stelt ten minste één

keer per jaar de risicobereidheid vast en stelt deze indien nodig bij. Vervolgens wordt dit voor akkoord voorgelegd aan de Raad van Commissarissen.

De algemene risicobereidheid van de organisatie wordt als volgt gedefinieerd:

In het streven te voorzien in onderscheidende verzekeringsproducten en dienstverlening en zodoende bij te dragen aan het succes van de met Ansvar samenwerkende assurantieadviseurs, daarbij gericht op langer termijnrelaties met alle stakeholders, neemt de organisatie alleen risico's die ze begrijpt. Ansvar is er voor de klant en risico's die de stabiliteit en soliditeit van het bedrijf bedreigen worden vermeden.

De risicobereidheid is concreter gemaakt voor de hiervoor benoemde risicogebieden en deze is per risicogebied vastgesteld. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een risico-acceptatie matrix.

Het bestuur onderkent de voor de organisatie relevante bedrijfsrisico's op strategisch, tactisch en operationeel niveau en heeft maatregelen genomen deze tot een aanvaardbaar minimum te beperken. In de toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening in de jaarrekening zijn deze risico's en de getroffen beheersmaatregelen toegelicht.

De afgelopen jaren is het risicoprofiel van de onderneming verbeterd. Dit als gevolg van de versterking (van de autonomie) van het schadeverzekeringsbedrijf, de toegenomen grip op de technische resultaten en de verdere verbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing. Toch is het bedrijf daarmee nog niet "risicovrij".

Voor de onderneming in het geheel (Turien & Co. Holding Groep) kan samengevat gesteld worden dat de belangrijkste issues (na beheersmaatregelen) voor de komende jaren als volgt zijn:

- Daling van de waarde van de beleggingsportefeuille als gevolg van een internationale (economische) crisis;
- Verharding van de herverzekeringsmarkt waardoor inkoop moeilijker en duurder wordt;
- Oplopende schadelast door onder meer kostenstijging en klimaatverandering;
- Afnemend marktaandeel intermediair, mede als gevolg van actieve provisie transparantie;
- Impact van een economische recessie op de autoverzekeringsmarkt; downsizing wagenpark, sterke daling autoverkopen, toenemende prijsconcurrentie;
- Toename van cyber- en informatiebeveiligingsrisico's.

ORSA en kapitaalbeleid

Een belangrijk onderdeel van het risicomanagement betreft de jaarlijkse ORSA (Own Risk Solvency Assessment), ook wel de ERB (Eigen Risicobeoordeling) genoemd. Er is sprake van een Single ORSA, tezamen met Turien & Co Holding B.V. De ORSA is een toekomstgerichte beoordeling van de solvabiliteit waarbij de bedrijfsstrategie (inclusief het financieel plan), risicobereidheid en het risicoprofiel worden beschouwd en worden gebruikt om de toereikendheid van het beschikbare kapitaal te beoordelen voor alle jaren binnen de planperiode van de onderneming. Jaarlijks wordt als onderdeel van de planningscyclus de strategische risicoanalyse uitgevoerd c.q. herijkt. Hierbij zijn directie en management betrokken. Op basis van de inschatting van kans en impact zijn de grootste risico's bepaald. De impact van de belangrijkste risico's is onderzocht door het toepassen van stress scenario's. Vanuit deze integrale benadering zijn de risico's die buiten de acceptatiegrens liggen, uitgewerkt in een scenario. De scenario's vormen de input voor de stresstesten.

Risico's kunnen worden geduid in termen van kapitaalbeslag (zoals de SCR) of in termen van kwalitatieve beoordeling, zoals dat intern plaatsvindt. De belangrijkste drivers van de SCR betreffen het schaderisico en het marktrisico.

De organisatie beschikt over een adequaat voorbereidend crisisplan (VCP). DNB heeft op 23 november 2021 aangegeven dat hiermee is voldaan aan de wettelijke bepaling voor de inzending van het VCP, zoals opgenomen in de Wet herstel en afwikkeling van verzekeraars. Indien zich geen aanleiding voordoet om het VCP eerder te herijken, zal dat opnieuw worden gedaan in 2024.

Samenstelling Raad van Commissarissen en bestuur

De Raad van Commissarissen is zodanig samengesteld, dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur en diversiteit zijn een voorwaarde voor een goede taakvervulling door de Raad van Commissarissen. Dit uitgangspunt geldt eveneens voor het Bestuur.

Er is geen reden waarom het aandeel vrouwen in elke functie niet gelijk kan zijn aan het aandeel mannen, anders dan dat mogelijk de beschikbaarheid in bepaalde functies kan verschillen. Het streven is dan ook in alle functies een gelijke verdeling van vrouwen en mannen te hebben.

Onderstaand de specificatie op balansdatum:

- Op het niveau van middenmanagement wordt het criterium behaald: 58% van het middenmanagement bestaat uit vrouwen.
- Op het niveau van management wordt een aandeel vrouwen van 33% behaald, derhalve (nog) niet de helft.
- Op het niveau van directie is het aandeel 50%.
- Binnen de Raad van Commissarissen is het aandeel 25%.

Bij toekomstige wijzigingen van de samenstelling zal het criterium van gendergelijkheid meegenomen worden in de werving.

Innovatie

De veranderende omgeving en de toenemende impact van techniek brengt een landschap met zich mee waarin innovatie essentieel is. Veranderend klantgedrag, maatschappelijke ontwikkelingen als gevolg hiervan en nieuwe technologie, zoals artificial intelligence (AI) geven impulsen aan nieuwe verzekeringsvormen (cybercrime, hoog-autonome auto's), nieuwe markten (deeleconomie), procesverbeteringen (AI) en nieuwe distributievormen (ecosystemen, social media, platvormen).

De organisatie beschikt over een Innovatieplatform, waardoor er beter kan worden ingespeeld op mogelijke ecosystemen en de ontwikkeling van aanvullende diensten die de positie van de onderneming versterken. Het innovatieplatform is samengesteld uit een vertegenwoordiging van medewerkers van vrijwel alle afdelingen en houdt zich bezig met innovatie in de breedste zin. Hierbij valt te denken aan nieuwe producten of nieuwe diensten, maar bijvoorbeeld ook andere manieren om diensten te leveren of processen uit te voeren.

Afgelopen jaren is al ervaring gedaan met vormen van AI op het gebied van pricing van autoverzekeringen en fraudedetectie. Afgelopen jaar heeft generatieve AI een vlucht genomen. Eind 2023 is daarom in samenwerking met een externe consultant een AI roadmap ontwikkeld door een AI-werkgroep onder leiding van een AI-stuurgroep. Deze roadmap geeft inzicht in concrete use cases waarvan de eerste in 2024 tot ontwikkeling gebracht zullen worden.

Ansvar is daarnaast voortdurend bezig met het verbeteren en vernieuwen van haar verzekeringsproducten. Bij de ontwikkeling van nieuwe producten wordt het Product Oversight and Governance (POG-proces) doorlopen. Dat gebeurt eveneens periodiek voor bestaande verzekeringsproducten. Het POG-proces is een gestructureerd onderzoek per verzekeringsproduct, waarbij met name wordt gekeken naar doelgroep, klantbelang (duidelijke communicatie, verantwoorde premiestelling, duidelijke polisvoorwaarden), rendement alsmede een compliance- en fraudecheck. Ook is er aandacht voor MVO, in iedere approval en review wordt getoetst of het product een positieve, negatieve of geen bijdrage levert aan één van de Sustainable Development Goals.

Personeel

Niet alleen is werkplezier een strategische doelstelling, de praktijk van de laatste jaren heeft uitgewezen hoe belangrijk het is om een gezonde bedrijfscultuur te hebben; minder verloop, lager ziekteverzuim, grotere weerbaarheid, flexibiliteit en inzet van medewerkers, etc. Nog afgezien van de lagere druk op het (midden-)management om issues te managen als gevolg van het hoge(re) verantwoordelijkheidsgevoel, zelfstandigheid, betrokkenheid en eigenaarschap van de medewerkers.

“Een eerlijke samenleving begint bij jezelf.” Dit statement wordt ter harte genomen door als organisatie meer werk te maken van rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid, diversiteit en inclusiviteit. De verantwoordelijkheid van Ansva richt zich vanzelfsprekend op onze collega’s; de leden van de organisatie. Het betreft echter ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid naar de arbeidsmarkt om niemand uit te sluiten van deelname aan onze organisatie.

Een veilige werkomgeving en een sterke bedrijfsethiek moeten ook bijdragen aan het bevorderen van de inclusiviteit; het bieden van een respectvolle omgeving waarin iedereen gelijke kansen heeft en waarin diversiteit wordt nagestreefd. Een bedrijf waarin iedereen zichzelf kan zijn en om zijn of haar eigen identiteit wordt gewaardeerd.

Om het grote belang van onderlinge verbinding en saamhorigheid te benadrukken is dit een van de bedrijfsdoelstellingen, hiermee tevens invulling gevend aan onze kernwaarde “betrokken”. Wij zijn ervan overtuigd dat de gemeenschapszin die hier, binnen en buiten de kantoorwanden, voortkomt bijdraagt tot een gezonde bedrijfscultuur en een betere samenleving.

Ondanks de krappe arbeidsmarkt konden de vacatures goed worden vervuld, waarbij het opmerkelijk is dat ongeveer een derde van de nieuwe collega’s is aangedragen door eigen personeel. Ook op dit aspect zijn wij alle collega’s zeer erkentelijk.

Uit 2023 waren er 305 (v.j. 292) medewerkers op fulltime basis in dienst. Gemiddeld waren er in het verslagjaar 302 (v.j. 278) medewerkers op fulltime basis in dienst.

Beloningsbeleid

De Turien Groep heeft een geïntegreerd beloningsbeleid. De Groep voert een beheerst beloningsbeleid conform de Wet op het financieel toezicht (Wft), dat strookt met de bedrijfsstrategie, doelstellingen en langetermijnbelangen van de organisatie. Het doel van het beloningsbeleid is werknemers een eerlijke en marktconforme beloning te bieden die hen stimuleert tot betere prestaties en de ontwikkeling van hun vaardigheden, met het uiteindelijke doel gekwalificeerde werknemers te hebben, aan te nemen en te behouden. De Groep is aangesloten bij de cao voor het Verzekeringsbedrijf.

Het beloningsbeleid van de Groep is erop gericht om de integriteit en soliditeit van de onderneming te bevorderen, met een focus op de langetermijnbelangen van de onderneming. Voorts is het beloningsbeleid zo opgesteld, dat er geen prikkels van uitgaan die afbreuk doen aan de belangen van de klanten en andere stakeholders van de Groep.

De beloning van de bestuursleden wordt vastgesteld door de Raad van Commissarissen. Hierbij wordt gewaarborgd dat de beloning in lijn is met wet- en regelgeving.

Alle werknemers nemen vanaf 18 jaar deel aan de collectieve pensioenregeling. Dit betreft een beschikbare premieregeling.

De vennootschap kent geen (gegarandeerde) variabele beloning (bonussen e.d.) en er zijn geen medewerkers of bestuursleden met een totale jaarlijkse beloning van € 400.000 bruto of meer.

Huisvesting

De vennootschap is gevestigd in een huurpand in Amsterdam. Daarnaast is het kantoorpand aan de James Wattstraat 11 in Alkmaar (waar zustermaatschappij Turien & Co. Assuradeuren B.V. is gevestigd) eigendom van dochtermaatschappij Effe T B.V. Er is er een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) opgesteld.

Toekomst

Strategie, beleid en doelstellingen

De organisatie heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld langs de lijnen van de geformuleerde strategie, waarin klanttevredenheid, rendement en werkplezier centraal staan, ondersteund door een beheerste bedrijfsvoering en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Voor de komende jaren verwachten wij daar geen verandering in. Het sturen op werkplezier wordt beantwoord met loyaal en

deskundig personeel, waarvan het werkplezier ervaren wordt door de klanten en als gevolg waarvan de collega's bereid zijn een stapje extra te doen voor een excellente dienstverlening. Dit leidt tot een klanttevredenheid die niet alleen het behoud en daarmee de portefeuillegroei stimuleert, maar Ansva ook in staat stelt te concurreren op kwaliteit in plaats van prijs. Omgekeerd draagt de klanttevredenheid bij aan het werkplezier, met behoud van kennis en kunde tot gevolg.

Deze drie-eenheid van strategische doelstellingen zal ook komende jaren noodzakelijk zijn om de uitdagingen van de markt aan te kunnen. De concentratietendens aan de aanbodkant in de verzekeringsmarkt van de afgelopen decennia is de afgelopen jaren verschoven naar de distributie, waarbij steeds grotere partijen ontstaan. De noodgedwongen standaardisatie die de toegenomen concentratie met zich meebrengt, geeft ons mogelijkheden om ons te blijven onderscheiden in niches. De inzet van technologie en datamanagement heeft zich de afgelopen jaren geconcentreerd op het acceptatie- en tarifieringsbeleid. Ook in de komende jaren zullen de investeringen in datakwaliteit, datamanagement en product- en portefeuillemanagement worden voortgezet.

De focus op niches is niet nieuw, integendeel, de oudste niche (binnen de onderneming) van exclusieve auto's dateert reeds uit de jaren '60 van de vorige eeuw. Het is het laatste decennium wel verder versterkt. Niet alleen in de niche van het hogere autosegment, ook het exclusievere segment in de breedte, financial lines, werkgeversaansprakelijkheid, inkomensverzekeringen, recreatie en de duurzame Ansva Bewust productlijn bepalen steeds meer de profilering van de onderneming in de markt. Voor komende jaren zal het commercieel beleid erop gericht blijven deze zeven niches verder te versterken in combinatie met een profilering op het gebied van stabiliteit en kwaliteit. Deze strategie behelst tegelijkertijd een focus op risicomanagement, beheerste bedrijfsvoering en compliance. Ansva is ervan overtuigd dat hiermee niet alleen daadwerkelijk bedrijfsrisico's gemitigeerd worden doch ook de concurrentie beter aan te gaan is, enerzijds als verzekeraar om het vertrouwen van herverzekeraars te behouden, anderzijds voor het zusterbedrijf Turien & Co. als assuradeur om het vertrouwen van volmachtgevers te behouden. Ook voor komende jaren is het streven om eventuele kansen in de markt te kunnen benutten en daar de bedrijfsvoering naar de hoogste normen voor op orde te hebben.

De toegenomen mogelijkheden van digitalisering, versterkt met de recente ontwikkeling van generatieve AI, maakt dat wij hier de komende drie jaar verzaamd op in zullen zetten. De strategie van productleiderschap in niches leidt tot een relatief hoog kostenratio die met de inzet van de nieuwste technologische mogelijkheden gemitigeerd kan worden. De betaalbaarheid van de strategie wordt daarmee bepaald door enerzijds het hogere technisch rendement in de niches en anderzijds de mate van efficiency die in de operationele bedrijfsprocessen behaald kan worden. Vanzelfsprekend zal de mogelijke toepassing van moderne technologie voor een versterking van de niches ook onderdeel van het beleid vormen.

Bovenstaande komt terug in de beleidsthema's voor 2024: efficiency (digitalisering), maatschappelijk verantwoord ondernemen, het verder verbeteren van de dienstverlening van 'good' naar 'great', het versterken van de onderlinge saamhorigheid, migratie van de Amsterdam IT structuur en portefeuille, versterken van de marktpositie en vergroten van de beheersbaarheid van de organisatie. Het is een vol programma van activiteiten en aandachtsgebieden, doch alles gericht op het hogere doel, de visie om de verwachtingen van de klant te overtreffen.

De gekozen strategie past niet alleen bij de omvang en capaciteiten van de onderneming, het is zeer noodzakelijk voor het behouden van relevantie in de verzekeringsmarkt en meer specifiek voor het samenwerkende intermediair. De concentratietendens van de afgelopen decennia heeft tot een hoge mate van standaardisatie in de markt geleid. Dit biedt kansen voor Ansva, maar sluit tegelijkertijd een grote markt uit, namelijk de commodity markt. De grote hoeveelheid data van concurrenten, de toenemende mogelijkheden om deze met advanced analytics te benutten voor risicoselectie en pricing, alsmede de kansen om het grote volume met vergaande digitalisering te benutten en tot een lage kostprijs te komen, maken deze markt voor Ansva een nagenoeg onbegaanbaar terrein. De verwachting is dat dit toekomstig met de ontwikkeling van artificial intelligence en robotisering enkel zal toenemen.

De focus op specifieke niches in combinatie met productleiderschap, een empathische bedrijfscultuur die bijdraagt aan de kwaliteit van dienstverlening en een grote wendbaarheid van de onderneming in het inspringen op ontwikkelingen en benutten van (commerciële) kansen waarborgen de relevantie

van de organisatie binnen de industrie. Zoals elke strategie is ook deze niet zonder uitdagingen. De hogere marges in niches trekt veelal concurrentie aan, waarbij het partijen kan betreffen die hier daadwerkelijk op inzetten en weten wat zij doen maar ook partijen die meer uit opportunisme handelen. Beide is even zorgelijk, zeker wanneer de marges door een sterk toegenomen schadelast onder druk komen. De verharding van de herverzekeringmarkt, die een opwaartse druk op het vereiste kapitaal geeft, noodzaakt om nog sterker te sturen op een technisch gezonde verzekeringsportefeuille. Dit blijft een doorlopende prioriteit. De ervaring leert dat dit succesvoller is naarmate de propositie zich meer onderscheidt van de concurrentie. Er is dan ook geen betere waarborg voor een gezonde portefeuille op lange termijn dan onderscheidende producten, excellente dienstverlening en expertise in de gekozen niches.

De boven beschreven strategie impliceert ook waar de focus de komende jaren niet op zal liggen, namelijk groei van de verzekeringsportefeuille. De noodzaak om nieuwe technologische mogelijkheden toe te passen en de focus op verzekeringstechnisch rendement (inclusief efficiency), beheerste bedrijfsvoering en voldoen aan de eisen van de omgeving op gebieden als Dora en CSR, betekent dat uitbreiding van proposities (met uitzondering van de Ansvar Bewust productlijn) in ieder geval in 2024 en 2025 minder prominent op de agenda zullen staan. Een verdere groei van de onderneming is pas vanaf 2026/2027 te verwachten.

Provinciale portefeuille van Ansvar

Een van de uitdagingen voor de komende jaren zal de transformatie van de Amsterdamse portefeuille van Ansvar zijn. Vorig decennium heeft dit zich deels voltrokken door van loondienstbedrijf naar intermediair bedrijf te transformeren, afgelopen jaren van algemeen schadeverzekeraar naar vrijwel uitsluitend particuliere verzekeringen. Toch heeft Ansvar als verzekeraar nog onvoldoende “gezicht” in de markt gekregen. De ingezette koers richting het recreatieve segment zal voortgezet worden. De aanhoudende vergrijzing, toegenomen welvaart maar ook levensfilosofie om er meer van te genieten en tot een betere balans te komen zal naar verwachting een opwaarts effect hebben op de recreatiemarkt. Als gevolg van de gefragmenteerde verzekeringsoplossingen zijn er relatief weinig aanbieders die zich hier onderscheiden. Het in de markt steeds beter bekende imago als duurzame verzekeraar zal komende jaren nader lading gegeven worden.

Als relatief jonge en kleine verzekeraar heeft Ansvar een beperkte naamsbekendheid. Het past niet in het beleid van de onderneming om hier enorme marketingbudgetten voor in te zetten. Wel wordt het imago als duurzame verzekeraar bij het intermediair steeds sterker. Hier zal ook de komende jaren nader lading aan gegeven worden. Vanzelfsprekend vanuit ons MVO-beleid maar ook met het verder uitbouwen en verbeteren van onze Ansvar Bewust productlijn voor de bewust levende consument.

De belangrijkste uitdagingen zitten in het deel van de Ansvar portefeuille dat niet op een niche gericht is en als commodity gezien kan worden. Niet alleen past het kostenniveau van de organisatie niet bij de commoditymarkt, ook de focus op prijs in deze markt staat haaks op het beleid van de onderneming. De uitfasering van de huidige, onderhoudsintensieve infrastructuur van Ansvar naar die van Turien & Co. zal aanzienlijke aandacht vergen en daarmee niet alleen investeringen vergen, maar ook opportunity costs kennen. Afgelopen jaren is de productrationalisatie ingezet teneinde een migratie naar de infrastructuur van Turien & Co mogelijk te maken. Dit zal de komende twee jaar afgerond worden, waarmee de basis versterkt is om het nichebeleid verder te versterken en efficiencyvoordelen te behalen.

Volmachtbedrijf

Afgelopen jaren is het volmachtbedrijf vanuit Ansvar opgezet, hetgeen de groei een sterke impuls heeft gegeven. Ook voor komende jaren is het streven, zij het in minder grote stappen, het volmachtbedrijf te blijven uitbouwen. Dit dient vele doelen: het bevorderen van diversificatie, het mitigeren van afhankelijkheidsrisico's in distributie, het vergroten van het kostendraagvlak en het leren als organisatie van collega's in de markt. Het uitgangspunt van een volmacht is dat het waarde toevoegt aan het bedrijf, anders dan alleen omzet en technisch resultaat. Dit kan zijn in kennis van segmenten en doelgroepen, innovatie, productontwikkeling en preventiebeleid. Ook komende jaren is de meerwaarde van het volmachtkanaal zo mogelijk nog belangrijker dan de omzet zelf.

Eind 2023 heeft gevolmachtigde Dealerloket aangekondigd om nieuwe verzekeringen vanaf 1-1-2024 onder te brengen in een pool, opgezet door een nieuwe risicodrager en de portefeuille vanaf dezelfde datum per vervaldatum over te sluiten naar deze pool. Ansvar heeft dientengevolge besloten de

volmacht per 1-1-2025 te beëindigen. Dit besluit heeft impact gehad op de omvang van QS herverzekering 2024. Het verlies van de Dealerloket portefeuille drukt het technisch resultaat. Daarentegen verhoogt het wegvallen van een deel van de QS herverzekering het technisch resultaat. Geconcludeerd kan worden dat het risicoprofiel van de onderneming aanzienlijk wordt verlaagd met enerzijds een kleinere verzekeringsportefeuille (waarbij Dealerloket een relatief hoger risicoprofiel heeft) en anderzijds een beperkter herverzekeringsprogramma, zonder dat dit een sterke impact op de winst heeft.

Het volmachtbedrijf krijgt in de komende jaren wel een accentverschuiving. Nog immer blijft er ruimte voor onderscheidende proposities, maar Ansvar zal nadrukkelijker de productlijn op recreatiegebied en de Ansvar Bewust productlijn in volmacht aanbieden. Op deze manier wordt voorzien in een behoefte bij gevolmachtigde agenten aan onderscheidende producten naast de commodity productlijnen van de main stream volmachtgevers.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Een belangrijke ontwikkeling die zowel internationaal als vanuit toezichthouders en de maatschappij in de breedte wordt afgedwongen, is het maatschappelijk verantwoord ondernemen. De financiële sector wordt een belangrijke rol toegedicht in de verduurzaming, op gebieden als energietransitie, circulariteit van de economie en biodiversiteit. Ook zonder deze druk heeft Ansvar dit reeds vanuit een intrinsieke motivatie omarmd, doch met de genoemde druk zal dit komende jaren alleen maar een sterkere rol krijgen in de bedrijfsvoering. De in het MVO-beleid geformuleerde vier pijlers (producten, beleggingen, bedrijfsvoering en maatschappelijke projecten) zullen in 2024 en volgende jaren nader uitgewerkt en geconcretiseerd worden. Het is voor het bedrijf een inspirerende reis zonder bestemming, ook al is de ultieme, mondiale bestemming die van het realiseren van een betere wereld. Zo klein als de impact van Ansvar daar ook op is, zo mooi is de impact van elk stapje, hoe klein ook. Voor komende jaren zal de uitdaging meer dan voorheen liggen op het verantwoorden en communiceren van het beleid.

Ansvar hoopt en verwacht de medewerkers in deze verduurzaming mee te kunnen nemen en op enig moment ook te kunnen appelleren aan hetgeen de nieuwe generatie medewerkers op dit gebied van hun werkgever verwachten. De doelstellingen van klanttevredenheid, rendement en werkplezier, maar ook de groei die als organisatie te verwachten is, kunnen alleen gerealiseerd worden met deskundige, enthousiaste en betrokken collega's. Ansvar is ervan overtuigd dat een sterk MVO-beleid in al zijn vormen en uitingen ook in de strijd om talent een randvoorwaarde wordt om in de strategie te slagen.

Op 21 april 2021 presenteerde de Europese Commissie het voorstel voor de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). De CSRD is op 5 januari 2023 in werking getreden. De CSRD is een uitbreiding van de reeds bestaande Non-Financial Reporting Directive (NFRD) en vloeit voort uit de Europese Green Deal met als doel het realiseren van een klimaatneutrale, rechtvaardige en inclusieve economie in 2050.

Deze nieuwe Europese richtlijn verplicht organisaties en dus ook Ansvar om als onderdeel van het jaarverslag te rapporteren over het ESG-beleid en -resultaten. De rapportage dient zowel retrospectief als prospectief een samenhangend overzicht te bieden. De verplichting wordt gefaseerd ingevoerd. Voor Ansvar geldt de verplichting vanaf het verslagjaar 2025.

In 2024 zullen het actualiseren en valideren van een stakeholder- en materialiteitsanalyse alsmede het uitwerken van het IRO-beleid (Impact Risk & Opportunity) belangrijke pijlers zijn voor de organisatie op weg naar het einddoel: een jaarverslag over 2025 dat voldoet aan de Europese vereisten, van toegevoegde waarde is voor de stakeholders, een beleid schetst dat uit het hart van onze organisatie komt en door de accountant kan worden voorzien van een (limited) assurance-verklaring.

Hybride werken

Binnen de organisatie heeft het hybride werken een blijvende impact gehad op de wijze van werken en samenwerken. De medewerkers hebben bewezen de flexibiliteit en professionaliteit te hebben om hiermee om te gaan. Het hybride werken is omarmd in de organisatie en het kantoorpand als ontmoetingsplek heeft hier een belangrijk functie in.

Huisvesting Alkmaar

De huidige onderhouds- en energetische staat wordt beoordeeld als 'redelijk'. Dit dankzij de keuze die 25 jaar geleden bij de bouw is gemaakt voor kwaliteit en duurzaamheid. Maar belangrijke gebouwelementen en installaties zijn of komen aan het einde van hun technische levensduur. Volgens het MJOP (meerjaren onderhoudsplan) zijn voor de periode 2024-2032 ca. € 3,8 mln aan investeringen te verwachten.

Voor de planperiode is voorzien dat het bedrijfspand en het bedrijfsterrein opnieuw worden ontworpen.

Het hoofddoel van het project is het onderzoeken van duurzame aanpassingen aan de licht- en klimaatinstallatie van het kantoorpand James Wattstraat 11. Een en ander gebaseerd op het MJOP en minimaal de opgelegde energiedoelstelling per 2030 (A-label). Omdat klimaatregeling sterk verwant is met de kantoorinrichting, en omdat het nieuwe werken andere eisen stelt aan de inrichting van het kantoor, worden er tegelijkertijd verbeteringen voorgesteld in de kantoorinrichting die voorzien in de behoefte aan meer werkplekken, verschillende werkvormen en vergadermogelijkheden. Voor een duurzaam onderhoud is het noodzakelijk dat er grondrenovatie wordt toegepast, onder meer gericht op de bekabeling en riolering.

In 2024 wordt het afronden van de ontwerpfase voorzien, waarna de start van de realisatie voor eind 2024 wordt gepland.

Medewerkers

De verwachting is dat het aantal medewerkers de komende jaren slechts beperkt zal toenemen. Enerzijds leiden de eisen vanuit de omgeving op het gebied van CSRD, Dora, een beheerste bedrijfsvoering en risicomanagementbeleid, alsmede de benodigde investeringen in datamanagement, AI, ICT en productontwikkeling tot een toename. Anderzijds is de verwachting dat de beperkte groei van de omzet en de toepassing van nieuwe technologische mogelijkheden (waaronder AI) tot een bescheiden krimp van de bezetting in de operationele processen kan leiden. Ofschoon dit per saldo in aantal elkaar mogelijk kan compenseren, betekent het wel een verdere verschuiving naar kennisintensieve functies en daarmee tot een versterkte noodzaak om een aantrekkelijke werkgever te blijven.

Een goed personeelsbeleid dat aansluit op de strategie is dan ook essentieel en voorwaardelijk voor het succes van de onderneming. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen voor de komende jaren brengen veel onzekerheden mee, waarin de stabiliteit en het sociale karakter van de onderneming voorop dienen te staan. Ook komende jaren zal de krappe arbeidsmarkt een bedreiging blijven vormen voor de realisatie van de bedrijfsdoelstellingen.

Deskundig, betrokken en gemotiveerd personeel is essentieel voor het succes van de onderneming en het behoud en kunnen aantrekken van talent is voor de planperiode een belangrijke doelstelling. Daarom staat het personeelsbeleid de komende jaren in het teken van "boeien en binden", waarbij dit zich vertaalt in de volgende beleidsprioriteiten:

- versterken van het sociaal beleid;
- werk maken van de persoonlijke ontplooiing;
- uitwerken inclusiviteit beleid (uitvoeren charter);
- duurzame inzetbaarheid;
- behouden en versterken saamhorigheid.

Deze beleidsprioriteiten geven uiting aan het sterke sociale gehalte van de organisatie en het bijdragen aan een gezonde bedrijfscultuur. Gaandeweg is de afgelopen jaren de overtuiging dieper geworteld dat het succes van de organisatie voor een zeer groot gedeelte voortkomt uit het streven naar werkplezier en daarmee naar (onder meer) een prettige en veilige bedrijfscultuur. Inclusiviteit, diversiteit, een veilige en respectvolle werkomgeving liggen allemaal in elkaars verlengde en leiden tot een (nog) leuker bedrijf op een wijze die ook de (distributie-)partners en klanten aanspreekt. Zoals veel adviseurs het reeds bij ons beleven: de menselijke maat, humor en collegialiteit worden niet alleen intern maar ook door onze partners steeds meer herkend en gewaardeerd. Hiermee gaan werkplezier en klanttevredenheid hand in hand.

Diverse studies geven aan hoe gebrek aan key skills de groei van het bedrijf in de weg kan staan, hetgeen nog eens aangeeft hoezeer het van belang is talent te binden. Dit wordt ook wel de "war on talent" genoemd. Het is echter een misverstand dat deze strijd alleen in de arbeidsmarkt wordt gevoerd. Het is vooral een uitdaging binnen het bedrijf (en niet buiten) om het beste uit de mensen te

halen, het aanwezige talent te ontwikkelen en het reeds aanwezige talent te behouden voor het bedrijf. Een sterk ontwikkeld sociaal beleid, gedragen, gedeeld en gesteund door alle leden van de organisatie is het noodzakelijk fundament om het werkplezier daadwerkelijk te realiseren en talent te behouden.

Investeringen

De financiële investeringen, los van de IT-projecten, concentreren zich in de komende jaren op het kantoorpand. De verwachting is dat het investeringsniveau voor het overige in lijn is met voorgaande jaren. Er wordt geen financieringsbehoefte voorzien.

Ten slotte

Wij zijn de Raad van Commissarissen en de aandeelhouder erkentelijk voor het vertrouwen en de ondersteuning van het gevoerde beleid en vanzelfsprekend zijn wij alle collega's erkentelijk voor de realisatie van de bedrijfsdoelstellingen en de enorme inzet om er met elkaar een succes van te maken. De duidelijke strategie en sterke bedrijfscultuur die samen tot stand is gekomen, geven alle vertrouwen om de toekomstige uitdagingen aan te kunnen.

Alkmaar, 16 mei 2024

De heer drs. P. van Geijtenbeek
Algemeen directeur

Mevrouw F.J.E. Bakker RA
Financieel directeur

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (na voorgestelde resultaatverdeling)

x € 1.000

	31 december 2023	31 december 2022
ACTIVA		
Immateriële vaste activa (4)		
Verzekeringportefeuille	271	187
Software	<u>21</u>	<u>57</u>
	292	244
Beleggingen (2)		
Terreinen en gebouwen		
Voor eigen gebruik	4.925	4.759
Overige financiële beleggingen		
Aandelen	44.704	42.866
Obligaties	114.063	85.696
Derivaten	-7	16
Vorderingen uit andere leningen	<u>968</u>	<u>-</u>
	159.728	128.578
Vorderingen (6)		
Vorderingen uit directe verzekering	12.353	12.636
Vorderingen uit herverzekering	9.548	10.742
Vennootschapsbelasting	-	2.725
Overige vorderingen	<u>2.140</u>	<u>1.253</u>
	24.041	27.356
Overige activa (7)		
Materiële vaste activa	1.023	1.032
Liquide middelen	<u>36.367</u>	<u>41.368</u>
	<u>37.390</u>	<u>42.400</u>
	226.376	203.337

PASSIVA	31 december 2023	31 december 2022
Eigen vermogen (8)		
Geplaatst kapitaal	20	20
Agio	13.993	13.993
Herwaarderingsreserve	2.425	2.412
Overige reserves	<u>65.713</u>	<u>52.337</u>
	82.151	68.762
Technische voorzieningen (10)		
Voor niet-verdiende premies		
Bruto	31.068	29.610
Voor te betalen schaden		
Bruto	125.048	118.024
Herverzekeringsdeel	<u>-44.571</u>	<u>-41.432</u>
	80.477	76.592
Voorzieningen (11)		
Voor belastingen	2.510	1.702
Overige voorzieningen	<u>431</u>	<u>442</u>
	2.941	2.144
Schulden (12)		
Schulden uit directe verzekering	19.185	17.176
Schulden uit herverzekering	265	209
Dividendvoorstel	-	-
Belastingen en sociale lasten	4.474	3.085
Overige schulden	<u>276</u>	<u>315</u>
	24.200	20.785
Overlopende passiva	<u>5.539</u>	<u>5.444</u>
	226.376	203.337

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

x € 1.000

Technische rekening schadeverzekering

	2023	2022
Verdiende premie eigen rekening (15)		
Bruto premies	202.008	188.435
Uitgaande herverzekeringspremies	<u>-75.577</u>	<u>-72.411</u>
	126.431	116.024
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's		
Bruto	<u>-1.940</u>	<u>-2.597</u>
	124.491	113.427
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	5.256	-6.247
Schaden eigen rekening (16)		
Schaden		
Bruto	102.045	92.633
Aandeel herverzekeraars	<u>-31.907</u>	<u>-31.822</u>
	70.138	60.811
Wijziging voorziening te betalen schaden		
Bruto	6.598	16.909
Aandeel herverzekeraars	<u>-3.139</u>	<u>-7.293</u>
	<u>3.459</u>	<u>9.616</u>
	-73.597	-70.427
Bedrijfskosten (17)		
Acquisitiekosten	41.202	38.638
Wijziging overlopende acquisitiekosten	<u>-481</u>	<u>-224</u>
	40.721	38.414
Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen	23.813	21.981
Provisie herverzekeraars	<u>-28.531</u>	<u>-26.749</u>
	<u>-36.003</u>	<u>-33.646</u>
Resultaat technische rekening schadeverzekering	20.147	3.107

Niet-technische rekening

x € 1.000

	2023	2022
Resultaat technische rekening		
Schadeverzekering	20.147	3.107
Opbrengsten uit beleggingen (20)		
Opbrengst uit andere beleggingen	1.588	821
Gerealiseerde winst bij verkoop	<u>1.596</u>	<u>412</u>
	3.184	1.233
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	2.995	-3.195
Beleggingslasten		
Beheerskosten en rentelasten	-479	-412
Gerealiseerd verlies op beleggingen	<u>-878</u>	<u>-920</u>
	-1.357	-1.332
Niet-gerealiseerde verlies op beleggingen	3.095	-7.617
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening schadeverzekering	-5.256	6.247
Andere baten (21)	6.536	6.840
Andere lasten (22)	<u>-5.955</u>	<u>-5.549</u>
	581	1.291
Resultaat voor belastingen	23.389	-266
Belastingen (23)	5.999	-128
Resultaat na belastingen	17.390	-138

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2023

x € 1.000

	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor belastingen	23.389	-266
Aanpassingen voor		
- Mutatie technische voorziening e.r. (10)	5.343	12.549
- Mutatie overige voorzieningen (11)	-11	45
- Afschrijvingen immateriële vaste activa (4)	83	108
- Afschrijvingen materiële vaste activa (7)	442	593
- Ongerealiseerde resultaten beleggingen (5)	-6.090	10.812
- Mutatie lopende rente obligaties	<u>-305</u>	<u>-74</u>
	-538	24.033
Veranderingen in werkkapitaal		
- Mutatie vorderingen (6)	590	-5.133
- Kortlopende schulden (12) (excl. vennootschapsbelasting en dividend)	2.266	-626
Betaalde vennootschapsbelasting	-1.221	-3.553
Overige mutaties	<u>-2</u>	<u>-</u>
	<u>1.633</u>	<u>-9.312</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	24.484	14.455
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:		
Investeringen en aankopen:		
-Overige beleggingen (5)	-50.755	-27.148
-Immateriële vaste activa (4)	-131	-10
-Materiële vaste activa (7)	-433	-340
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:		
-Overige beleggingen (5)	25.834	20.024
-Materiële vaste activa (7)	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-25.485	-7.474
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Betaald dividend (8)	<u>-4.000</u>	<u>-5.250</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-4.000	-5.250
Mutatie geldmiddelen	-5.001	1.731
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	41.368	39.637
Mutatie geldmiddelen	<u>-5.001</u>	<u>1.731</u>
Stand per 31 december (7)	36.367	41.368

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

ACTIVITEITEN (1)

Turien & Co. Holding B.V. is statutair en feitelijk gevestigd aan de James Wattstraat 11 te 1817 DC Alkmaar. Het KvK-nummer van de vennootschap is 53241800. De Groep is actief als verzekeraar, volmachtbedrijf en bemiddelaar in schade- en inkomensverzekeringen in Nederland. De Groep oefent het schadeverzekeringsbedrijf uit in de branches motorrijtuigen, brand, algemene aansprakelijkheid, ongevallen, transport en varia.

GROEP (2)

Turien & Co. Holding B.V. staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen.

Geconsolideerde maatschappijen	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V.	Amsterdam	100%
Turien & Co. Assuradeuren B.V.	Alkmaar	100%
Assurantiekantoor Bergermeer B.V.	Alkmaar	100%
Shared Expertise B.V.	Alkmaar	100%
Effe T B.V.	Heemskerk	100%

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Turien & Co. Holding B.V. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de Groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Turien & Co. Holding B.V.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen worden afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De resultaten van nieuwverworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de verkregen activa en verplichtingen gewaardeerd tegen de reële waarden. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan de reële waarde van de verkregen activa en verplichtingen is sprake van goodwill, welke wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING (3)

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften in Nederland zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW, waaronder afdeling 15, en de stellige uitspraken die zijn opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, respectievelijk wanneer zij zijn gerealiseerd. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming. De financiële informatie in cijferopstellingen in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan. In de tekst zijn de bedragen in hele euro's opgenomen.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking gewaardeerd in euro door omrekening tegen de contante wisselkoers die geldt op de datum van de transactie tussen de euro en de vreemde valuta. In vreemde valuta luidende beleggingen worden op balansdatum in euro omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoersen. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de omrekening van beleggingen in vreemde valuta worden op dezelfde wijze verwerkt als andere waardeveranderingen van beleggingen. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de verkoop van beleggingen, worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode dat zij zich voordoen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde activa en verplichtingen en de gerapporteerde baten en lasten over de verslagperiode. Het betreft met name het vaststellen van de verzekeringstechnische voorzieningen. Hierbij worden de situaties beoordeeld, gebaseerd op beschikbare financiële gegevens en informatie. Hoewel deze schattingen met betrekking tot actuele gebeurtenissen en handelingen naar beste weten van het bestuur worden gemaakt, kunnen de feitelijke uitkomsten afwijken van die schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien.

Salderingen

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

De Groep gaat valutatermijntransacties aan, uitsluitend ter afdekking van het valutarisico op enkele beleggingen in vreemde valuta.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, voor zover in Titel 9 Boek 2 BW activering van deze posten is toegestaan.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de winst-en-verliesrekening.

Portefeuillerechten

Geactiveerd worden de uitgaven die worden gedaan voor de overname van verzekeringsportefeuilles. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. Er wordt afgeschreven vanaf het moment dat de overgenomen portefeuille voor rekening en risico van de onderneming komt. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Software

Geactiveerd worden de uitgaven die worden gedaan voor de aanschaf van softwarepakketten. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. Bij buitengebruikstelling wordt een eventueel restant van de boekwaarde ineens afgeschreven.

Beleggingen

Gebouwen en terreinen

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen actuele waarde waarbij zo vaak als nodig gebruik wordt gemaakt van externe taxaties. Waardemutaties worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Aandelen

Aandelen, deelnemingsbewijzen, het hypothekenfonds en andere niet-vastrentende waardepapieren worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Indien geen beurskoers voorhanden is wordt een waardeberekening op basis van nettovermogenswaarde toegepast, zoals periodiek gerapporteerd door de vermogensbeheerder. Waardemutaties worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Obligaties

Obligaties en andere vastrentende waardepapieren worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Waardemutaties worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Vorderingen uit overige leningen en overige financiële beleggingen

Vorderingen uit overige leningen en overige financiële beleggingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde, waarbij, zo nodig, rekening wordt gehouden met een afwaardering voor oninbaarheid.

Valutatermijntransacties

Derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. De waarde van de valutatermijntransacties wordt opgenomen onder de beleggingen.

Algemeen

Voor ongerealiseerde koerswinsten op level 2 en level 3 beleggingen alsmede voor ongerealiseerde winsten op gebouwen en terreinen wordt een herwaarderingsreserve aangehouden.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Groep beoordeelt op iedere balansdatum, individueel of collectief, of er objectieve aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de bijzondere waardevermindering bepaald. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst- en verliesrekening. Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen aflossingswaarde wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarden op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als er geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Vorderingen

Vorderingen uit directe verzekering, vorderingen uit herverzekering en overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn (nagenoeg) gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Machines en installaties: 20%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 20%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Technische voorzieningen

Bij de waardering van de technische voorzieningen wordt rekening gehouden met de uitkomsten van de toereikendheidstoets.

Voor niet-verdiende premies

Betreft het onverdiende deel van de in het boekjaar in rekening gebrachte premies eigen rekening onder aftrek van vooruitbetaalde acquisitiekosten.

Voor te betalen schaden

De voorziening heeft betrekking op de per balansdatum gemelde, maar nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande boekjaren. Het aandeel van de herverzekeraar is apart gepresenteerd. In de voorziening is mede begrepen een bedrag voor nog niet gemelde schaden (IBNR, Incurred But Not Reported) en een bedrag voor (mogelijk) niet voldoende gereserveerde schaden (IBNER, Incurred But Not Enough Reported). De prudentiemarge is gelijk aan de risicomarge welke onder Solvency II wordt berekend, eventueel verhoogd met een opslag om aan de toereikendheidstoets te voldoen.

De reserves voor gemelde, nog niet afgewikkelde schaden worden post voor post bepaald, inclusief een prudentiemarge. De IBNR en de IBNER worden gebaseerd op actuariële berekeningen, met behulp van de chainladder methode. Afhankelijk van het soort schaderisico wordt in voorkomende gevallen een staartfactor toegepast.

Tevens is een voorziening voor interne en externe schadebehandelingskosten opgenomen. De voorziening voor interne schadebehandelingskosten wordt bepaald op basis van de kosten van de afdeling die zich met schadeafhandeling bezighoudt met toegerekende overheadkosten en de gemiddelde afhandelingstermijn van per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden.

Onder de technische voorziening voor te betalen schaden wordt voorts het aandeel in het tekort van Stichting Waarborgfonds Motorverkeer opgenomen. De voorziening wordt bepaald conform de jaarlijkse opgave van het Waarborgfonds.

Overige voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en risico's die op de balansdatum aanwezig zijn en waarvan de hoogte onzeker is, maar redelijkerwijs kan worden ingeschat. Tenzij anders vermeld worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen.

Pensioenen

De Groep heeft een beschikbare premieregeling die wordt gefinancierd door afdrachten aan een verzekeringsmaatschappij. Jaarlijks wordt de beschikbare premie bepaald op basis van een vaste staffel. De hoogte van het kapitaal dat kan worden aangewend voor de aankoop van pensioenaanspraken is gelijk aan de beleggingswaarde op pensioendatum. Het rendement op de premiebetalingen is niet gegarandeerd.

Latente belastingverplichtingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief. Op deze voorziening worden in mindering gebracht de in de toekomst te verrekenen belastingbedragen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie, voor zover het waarschijnlijk is dat de toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Jubileumvoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op in de toekomst te betalen jubileumuitkeringen aan medewerkers. De voorziening wordt jaarlijks bepaald voor het personeelsbestand, waarbij rekening wordt gehouden met leeftijd, te behalen dienstjaren, verwachte loonstijging en blijfkans. De voorziening is gebaseerd op de contante waarde van de verwachte uitkeringen.

Kortlopende schulden

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn nagenoeg gelijk aan de nominale waarde. Vooruitontvangen tekencommissie wordt tijdsevenredig berekend.

Solvency II

De solvabiliteit wordt berekend op basis van Solvency II-grondslagen. Het aanwezig vermogen wordt berekend door alle balansposten op reële waarde te waarderen. De vereiste solvabiliteit is in het Solvency II-kader risico gedreven en wordt berekend op basis van de Solvency II-standaardformule. Bij het vaststellen van de marktwaarde van de beleggingen wordt waar mogelijk gebruikgemaakt van officieel genoteerde marktprijzen. Voor de beleggingsfondsen wordt gebruikgemaakt van door de fondsbeheerder gepubliceerde koersen. Voor het vastgoed wordt gebruikgemaakt van onafhankelijke taxaties. Ten aanzien van de private equity beleggingen betreft dit een opgave van de externe beheerder, waar periodiek marktwaarde opgaves van worden ontvangen. Voor het Hypothekenfonds wordt gebruikgemaakt van de door de fondsbeheerder aangeleverde waarderingsmodellen. De technische voorzieningen worden gewaardeerd op best estimate grondslagen en verhoogd met een risicomarge, waarbij rekening wordt gehouden met een discontering op basis van de door Solvency II voorgeschreven rentetermijnstructuur inclusief Ultimate Forward Rate (UFR). In de berekening van de vereiste solvabiliteit wordt rekening gehouden met het verliesabsorberend vermogen van belastingen, voor zover dit kan worden onderbouwd met verliescompensatiemogelijkheden uit het verleden en latente belastingverplichtingen voor zover die direct na de SCR-schok vrijvallen.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de bijdragen, premies en overige baten en de schaden en andere lasten over het jaar, rekening houdend met lopende herverzekeringsovereenkomsten. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Technische rekening schadeverzekering

In de technische rekening schadeverzekering worden de baten en lasten verantwoord die gedurende het boekjaar voortvloeien uit de schadeverzekeringsactiviteiten.

Premieopbrengsten

Het bruto premie-inkomen bestaat uit de premies die door de polishouders zijn verschuldigd voor afgesloten verzekeringscontracten.

De premie voor schadeverzekeringen, normaliter verzekeringscontracten met een maximale looptijd van twaalf maanden, wordt als opbrengst opgenomen gedurende de looptijd van het contract naar evenredigheid van de verstreken verzekeringstermijn. De mutatie in de technische voorziening niet-verdiende premie wordt onder het netto premie-inkomen verantwoord.

Herverzekeringspremies

De aan herverzekeraars betaalde herverzekeringspremie wordt naar evenredigheid van de looptijd van de contracten als last opgenomen.

Toegerekende opbrengsten uit beleggingen

Een deel van de beleggingsopbrengsten uit de niet-technische rekening wordt verantwoord in de technische rekening. De in enig jaar aan de technische rekening toegerekende beleggingsopbrengsten zijn bepaald op basis van de verhouding tussen de technische voorzieningen eigen rekening en het eigen vermogen per 1 januari van enig jaar.

Het verschil tussen het totaal van de opbrengsten minus de beleggingslasten en het aan de technische rekening toegerekende bedrag aan beleggingsopbrengsten komt in de niet-technische rekening. Ook de niet-gerealiseerde resultaten, positief of negatief, worden hierin meegenomen.

Schaden eigen rekening

Onder "schaden eigen rekening bruto" worden de schade-uitkeringen en de interne en externe schadebehandelingskosten verantwoord die in het verslagjaar zijn uitgekeerd. Het aandeel herverzekeraars betreft het deel van de schade-uitkeringen dat door herverzekeraars wordt vergoed.

Bedrijfskosten

Onder de acquisitiekosten worden de kosten verantwoord die worden gemaakt voor de uitvoering van verkoopactiviteiten alsmede de betaalde provisie en tekencommissie. De acquisitiekosten worden naargelang de gerelateerde premie toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

De personeelsbeloningen worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de Groep.

Er zijn operationele leasecontracten afgesloten. Voor de classificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Leasebetalingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Bedrijfskosten die aan schadebehandeling moeten worden toegerekend worden verantwoord onder de "schaden eigen rekening". Bedrijfskosten die aan niet-verzekeringsactiviteiten moeten worden toegerekend worden verantwoord onder de "andere lasten".

Herverzekeringsprovisie wordt in mindering gebracht op de "bedrijfskosten".

Niet-technische rekening

Opbrengsten uit beleggingen

Beleggingen

Hieronder worden de in het verslagjaar ontvangen dividenden alsmede de aan het verslagjaar toe te rekenen rentebaten opgenomen.

Gerealiseerde winst bij verkoop

De gerealiseerde winst is het verschil tussen de opbrengstwaarde en de historische kostprijs, indien deze positief is.

Ongerealiseerde winst op beleggingen

De ongerealiseerde winst betreft het verschil tussen de balanswaardering en de balanswaardering van het voorgaande jaar van de betreffende beleggingen, indien deze positief is. Indien de betreffende beleggingen in het verslagjaar zijn verworven wordt hier het verschil tussen de balanswaardering en de historische kostprijs verantwoord, indien deze positief is. Bij verkoop van beleggingen wordt onder dit hoofd de cumulatieve niet-gerealiseerde winst teruggenomen.

Beleggingslasten

Gerealiseerd verlies op beleggingen

Het gerealiseerd verlies is het verschil tussen de opbrengstwaarde en de historische kostprijs, indien deze negatief is.

Ongerealiseerd verlies op beleggingen

Het niet gerealiseerd verlies betreft het verschil tussen de balanswaardering op balansdatum en de balanswaardering van het voorgaande jaar van de betreffende beleggingen, indien deze negatief is en voor zover de balanswaardering onder de historische kostprijs ligt. Indien de betreffende beleggingen in het verslagjaar zijn verworven wordt hier het verschil tussen de balanswaardering en de historische kostprijs verantwoord, indien deze negatief is. Indien er koerswinsten ontstaan op beleggingen waarop in een eerder verslagjaar een ongerealiseerd verlies is geleden wordt eerst het ongerealiseerde verlies teruggenomen. Bij verkoop van beleggingen wordt onder dit hoofd het cumulatieve niet-gerealiseerde verlies teruggenomen.

Andere baten

Onder de andere baten zijn opgenomen de tekencommissie en andere vergoedingen uit het volmachtbedrijf voor zover de volmachtgevers geen onderdeel zijn van de Turien Groep alsmede de opbrengsten van de groepsmaatschappijen Assurantiekantoor Bergermeer B.V. en Shared Expertise B.V. Als opbrengsten worden de bedragen verwerkt die de Groep voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de onderneming ontvangt, maar die voor derden zijn bestemd, worden niet als opbrengsten verantwoord. Wanneer de Groep in een transactie niet als hoofdpartij (principaal) maar als gevolmachtigde optreedt, betreffen de in de winst- en verliesrekening verantwoorde opbrengsten de door de Groep voor de transactie verdiende commissies. Van de in het verslagjaar ontvangen commissie uit volmachtactiviteiten, wordt het deel dat op het komende jaar betrekking heeft als onverdiend aangemerkt.

Andere lasten

Hieronder zijn opgenomen de bedrijfskosten die aan de andere baten kunnen worden toegerekend.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend naar het nominale tarief, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Voor tijdelijke verschillen tussen het commercieel en fiscaal vermogen wordt een voorziening voor latente belastingverplichtingen opgenomen tegen het vigerende nominale tarief. In voorkomende gevallen wordt een latente vordering vennootschapsbelasting opgenomen. Belastingen die betrekking hebben op rechtstreeks via het eigen vermogen verantwoorde mutaties, worden op die mutaties in mindering gebracht.

De vennootschap vormt samen met enkele groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting is berekend op basis van het commerciële resultaat, rekening houdend met verschillen tussen commerciële en fiscale waardering.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET GECONSOLIDEERDE KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Tot de beleggingen in zakelijke waarden worden gerekend de overige financiële beleggingen. Investerings- en desinvesteringen in overige financiële beleggingen worden verantwoord onder de beleggings- en investeringsactiviteiten.

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN

Immateriële vaste activa (4)

De specificatie van deze post luidt als volgt (x € 1.000):	31-12-2023	31-12-2022
Verzekeringssportefeuille	271	187
Software	21	57
	292	244

Verzekeringssportefeuille

Het verloop is als volgt (x € 1.000):	2023	2022
Balans per 1 januari	187	205
Bij: investeringen	118	10
Af: afschrijvingen	-35	-28
Balans per 31 december	271	187
Cumulatieve aanschafwaarde einde boekjaar	405	287
Cumulatieve afschrijvingen einde boekjaar	-134	-100
Stand per 31 december	271	187

Portefeuillerechten worden in 10 jaar afgeschreven, vanaf het moment van verwerving.

Software

Het verloop is als volgt (x € 1.000):	2023	2022
Stand per 1 januari	57	138
Bij: investeringen	13	-
Af: desinvesteringen	-	-
Af: afschrijvingen	-49	-81
Stand per 31 december	21	57
Cumulatieve aanschafwaarde einde boekjaar	2.626	2.628
Cumulatieve afschrijvingen einde boekjaar	-2.605	-2.571
Stand per 31 december	21	57

Software wordt in 5 jaar afgeschreven, vanaf het moment van ingebruikname. Bij buitengebruikstelling wordt een eventueel restant van de boekwaarde ineens afgeschreven. De restwaarde bedraagt nihil.

Beleggingen (2)**Terreinen en gebouwen**

Dit betreft het kantoorpand in Alkmaar, dat wordt gehuurd door groepsmaatschappijen.

Het verloop is als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Stand per 1 januari	4.759	4.759
Mutatie actuele waarde	166	-
Stand per 31 december	4.925	4.759

Het pand wordt tegen opbrengstwaarde gewaardeerd. Er zijn derhalve geen afschrijvingen. Er is geen aanleiding de waardering per balansdatum te wijzigen.

Overige financiële beleggingen

Het verloop is als volgt (x € 1.000):

2023	Aandelen	Obligaties	Leningen	Overig	Totaal
Stand 1 januari	42.866	85.696	-	16	128.578
Aankopen/verstrekking	7.702	42.053	1.000	-	50.755
Verkopen/ aflossingen	-8.621	-17.841	-36	-54	-26.552
Gerealiseerde koerswinsten	1.329	57	-	210	1.596
Gerealiseerde koersverliezen	-	-723	-	-155	-878
Ongerealiseerde koerswinsten	1.288	1.553	4	-16	2.829
Ongerealiseerde koersverliezen	140	2.963	-	-8	3.095
Mutatie lopende rente	-	305	-	-	305
Stand 31 december	44.704	114.063	968	-7	159.728
Aanschafwaarde per 31 december	39.588	116.113	964	-	156.665

2022	Aandelen	Obligaties	Leningen	Overig	Totaal
Stand 1 januari	58.181	73.989	-	22	132.192
Aankopen	6.045	21.103	-	-	27.148
Verkopen/ aflossingen	-17.086	-2.800	-	371	-19.515
Gerealiseerde koerswinsten	-	-9	-	402	393
Gerealiseerde koersverliezen	-117	-12	-	-773	-902
Ongerealiseerde koerswinsten	-2.791	-397	-	-7	-3.195
Ongerealiseerde koersverliezen	-1.366	-6.252	-	1	-7.617
Mutatie lopende rente	-	74	-	-	74
Stand 31 december	42.866	85.696	-	16	128.578
Aanschafwaarde per 31 december	39.178	92.567	-	-	131.745

De aandelen betreffen participaties in beleggingsinstellingen en geven op balansdatum (tegen marktwaarde) de volgende verdeling (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Aandelenfonds	14.456	20.019
Private Equity fondsen	5.921	5.495
Hypotheekfondsen	13.421	10.120
Geldmarktfonds	10.906	7.232
Totaal aandelen	44.704	42.866

De obligaties en andere vastrentende waardepapieren geven op balansdatum (tegen marktwaarde) de volgende verdeling (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
De Nederlandse staat	10.175	10.297
Overige staatsobligaties	34.872	25.410
Overige overheidsobligaties	30.388	22.888
Totaal overheidsobligaties	75.435	58.595
Bedrijfsobligaties	38.628	27.101
Totaal obligaties	114.063	85.696

De obligaties geven op balansdatum de volgende verdeling naar ratings (x € 1.000):

2023	Overheidsobligaties	Overige	Totaal
AAA	46.295	1.946	48.241
AA	29.141	3.392	32.533
A	-	18.441	18.441
BBB	-	14.848	14.848
Totaal	75.436	38.627	114.063
2022	Overheidsobligaties	Overige	Totaal
AAA	35.676	1.894	37.570
AA	22.919	495	23.414
A	-	14.021	14.021
BBB	-	10.691	10.691
Totaal	58.595	27.101	85.696

De beleggingen kunnen op balansdatum als volgt naar niveaus worden ingedeeld (x € 1.000):

2023	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Aandelenfonds	14.456	-	-	14.456
Private Equity fondsen	-	-	5.921	5.921
Hypotheekfondsen	-	-	13.421	13.421
Geldmarktfonds	10.906	-	-	10.906
Obligaties	114.063	-	-	114.063
Leningen u/g	-	-	968	968
Overige	-	-	-7	-7
Totaal	139.425	-	20.303	159.728
2022	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Aandelenfonds	20.019	-	-	20.019
Private Equity fonds	-	-	5.495	5.495
Hypotheekfondsen	-	-	10.120	10.120
Geldmarktfonds	7.232	-	-	7.232
Obligaties	85.696	-	-	85.696
Overige	-	-	16	16
Totaal	112.947	-	15.631	128.578

Bij het bepalen van de reële waarde van de beleggingen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van op de markt waarneembare gegevens. De reële waarden worden ingedeeld naar verschillende niveaus op basis van een hiërarchie die als volgt uitgaat van de input die wordt gebruikt voor de waarderingstechnieken. In de internationale regelgeving is het gebruikelijk de reële waarde hiërarchie van de beleggingen toe te wijzen op grond van de volgende drie niveaus:

- Niveau 1: genoteerde marktprijzen in actieve markten voor identieke activa
- Niveau 2: producten met afgeleide marktnoteringen
- Niveau 3: waardering die niet is gebaseerd op waarneembare marktgegevens, maar op waarderingsmodellen en technieken.

Vorderingen (6)

Vorderingen uit directe verzekering	31-12-2023	31-12-2022
Verzekeringnemers en assurantieadviseurs	7.821	7.528
Gevolmachtigden	1.226	1.222
Volmachtgevers	3.306	3.886
	12.353	12.636

De vorderingen uit directe verzekering bestaan vrijwel volledig uit vorderingen op verzekeringnemers, gevolmachtigden en/of tussenpersonen onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De voorziening voor oninbaarheid van debiteuren bedraagt € 368.000 (v.j. € 337.000).

De vorderingen op volmachtgevers bestaan volledig uit vorderingen op verzekeraars die een volmacht hebben verleend aan de groepsmaatschappij Turien & Co. Assuradeuren B.V. Het betreft vorderingen in rekening-courant welke periodiek worden afgerekend. De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Vorderingen uit herverzekering

De vorderingen uit herverzekering hebben betrekking op nog te ontvangen bedragen van herverzekeraars met betrekking tot herverzekeringspremie, -provisie en het aandeel in de betaalde schade: € 9.548.000 (v.j.: € 10.742.000).

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen zijn onder meer opgenomen depots bij leasemaatschappijen ad € 511.000 (v.j. € 426.000). Deze vorderingen hebben een looptijd langer dan een jaar. Het resterende deel van de overige vorderingen heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Overige activa (7)

Materiële vaste activa

(x € 1.000)	2023	2022
Stand per 1 januari	1.032	1.285
Investerings	433	340
Desinvesteringen	-	-
Afschrijvingen	-442	-593
Stand per 31 december	1.023	1.032
Cumulatieve aanschafwaarde einde boekjaar	3.980	3.735
Cumulatieve afschrijvingen einde boekjaar	-2.957	-2.703
Stand per 31 december	1.023	1.032

Materiële vaste activa worden in 5 jaar afgeschreven, vanaf het moment van ingebruikname. Bij buitengebruikstelling wordt een eventueel restant van de boekwaarde ineens afgeschreven. Bij auto's wordt rekening gehouden met een restwaarde van 10% van de aanschafwaarde.

Liquide middelen

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de Groep.

Eigen vermogen (8)

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijke aandelenkapitaal bestaat uit 90.000 gewone aandelen van elk € 1 nominaal. Geplaatst en volgestort zijn 20.000 gewone aandelen.

Agio

Het agio bedraagt € 13.993.000.

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve wordt aangehouden voor niet gerealiseerde koerswinsten op beleggingen van level 2 en level 3.

Het verloop van de overige reserves is als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Balans per 1 januari	2.412	2.873
Bij: dotatie ten laste van overige reserves	13	-461
Balans per 31 december	2.425	2.412

Overige reserves

Het verloop van de overige reserves is als volgt (x € 1.000)

Stand per 1 januari	52.337	52.014
Bij: resultaat boekjaar	17.390	-138
Af: dividend(voorstel)	-4.000	-
Bij/af: dotatie aan herwaarderingsreserve	-13	461
Afronding	-1	-
Stand per 31 december	65.713	52.337

Winstverdeling voorgaand boekjaar

De jaarrekening 2022 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 16 mei 2023. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel winstverdeling

In december 2023 is een interim-dividend uitgekeerd van € 4.000.000. Het bestuur stelt voor om geen slotdividend uit te keren en het resultaat toe te voegen aan de overige reserves. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Solvabiliteit

De solvabiliteit kan als volgt worden toegelicht (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Eigen vermogen volgens de jaarrekening	82.151	68.762
Aanpassing technische voorzieningen naar marktwaarde	13.042	12.321
Immateriële vaste activa	-292	-244
Belasting effect van de aanpassingen, 25,8%	-3.289	-3.115
Solvency II vermogen ter dekking van de SCR (A)	91.612	77.724
Vereist (SCR) (B)	49.380	47.211
Solvabiliteitsmarge (A-B)	42.232	30.513
Solvabiliteitsratio (A/B)	186%	165%

De vereiste solvabiliteit (SCR) is berekend volgens de geldende Solvency II wetgeving en is als volgt opgebouwd (x € 1.000):

	31-12-2023	31-12-2022
Verzekeringsrisico		
premie- en voorzieningenrisico	38.845	34.375
catastroferisico	14.539	12.863
onnatuurlijk verval risico	1.584	1.366
diversificatie	<u>-10.097</u>	<u>-8.872</u>
Totaal verzekeringsrisico	44.871	39.732
Marktrisico		
renterisico	2.434	52
aandelenrisico	8.788	9.661
vastgoedrisico	1.231	1.190
spreadrisico	2.324	1.311
valutarisico	21	73
concentratierisico	0	0
diversificatie	<u>-2.968</u>	<u>-680</u>
Totaal marktrisico	11.830	11.607
Tegenpartij risico	5.354	5.735
Diversificatie	-11.402	-11.451
Basis SCR	50.653	45.623
Operationeel risico	6.002	5.575
Bruto SCR	56.655	51.198
Adjustment LAC-DT	-7.275	-3.987
SCR	49.380	47.211

De stijging van de solvabiliteitsratio ten opzichte van vorig jaar wordt met name verklaard doordat de vereiste solvabiliteit slechts beperkt is toegenomen terwijl de aanwezige solvabiliteit fors is toegenomen.

Het eigen vermogen op Solvency II grondslagen (own funds) in 2023 gestegen met € 13.389.000 (19,5%). De SCR is gestegen met € 2.169.000 (4,6%). De forse groei van het Solvency II vermogen vindt zijn oorzaak in de winst die over 2023 is behaald. De geringe stijging van de SCR wordt met name verklaard door het saldo van een hoger verzekeringsrisico een fors hogere LAC-DT.

Het verzekeringsrisico is gestegen met € 5.103.000 (12,8%) vanwege de groei van de portefeuille en de stijging van het catastroferisico. Deze stijging wordt nog deels gemitigeerd hogere diversificatie. De forse stijging van het catastroferisico vindt zijn oorzaak in de nieuwe herverzekeringsovereenkomsten voor het komende jaar. Deze konden door een verharding in de herverzekeringmarkt alleen worden afgesloten met een hoger eigen behoud.

Het marktrisico is met € 193.000 (1,7%) gestegen. Vanwege een verschuiving in de beleggingsportefeuille van aandelen naar vastrentende waarden is het aandelenrisico met € 873.000 afgenomen en het renterisico met € 2.382.000 toegenomen. Daarnaast is het spreadrisico toegenomen met € 1.013.000. De verhoging van het spreadrisico wordt met name veroorzaakt door een hogere waarde van de vastrentende waarden.

Door de eveneens hogere diversificatie stijgt het marktrisico, ondanks de stijging van de omvang van de beleggingsportefeuille met € 31.000.000 (24%), derhalve slechts in geringe mate.

Het tegenpartijrisico is met € 381.000 (6,6%) gedaald vanwege met name een lagere vordering op herverzekeraars.

Het adjustment LAC-DT is gestegen met € 3.288.000 (82,5%). De fors hogere LAC-DT wordt met name verklaard door de fiscale winst over 2023, waardoor de carry-back mogelijkheid (€ 2.366.000) in de berekening van de LAC-DT kan worden meegenomen. Ultimo 2022 was er sprake van een (klein) fiscaal verlies, waardoor er geen mogelijkheid voor carry-back bestond. Het tarief is vastgesteld op 25,8%.

RISICOPROFIEL (9)

De directie onderkent een aantal bedrijfsrisico's en heeft maatregelen genomen deze tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Jaarlijks wordt met het gehele management een strategische risicoanalyse uitgevoerd om eventuele veranderingen in de onderkende risico's te onderkennen en eventueel aanvullende maatregelen te treffen. Er is een Sleutelfunctiehouder Risico die toeziet op de borging van het integraal risicomanagement.

Risicobeheersing

De organisatie hanteert een integrale risicomanagementbenadering. Dat houdt ten eerste in dat de risicomanagementprocessen zowel op strategisch als op tactisch en operationeel niveau worden gehanteerd. Daarnaast betekent het dat Risicomanagement is ingebed in de bestaande processen en wordt toegepast door alle medewerkers. Het risicomanagementraamwerk moet de ondernemingen in staat stellen om tijdig en op elk niveau weloverwogen keuzes te maken. Hiervoor bestaat een overzicht van en inzicht in de mogelijke risico's en een uitgebalanceerd geheel van beheersmaatregelen (Total Risk Profile). De beheersmaatregelen leiden tot het 'in control' zijn van de gehele organisatie en vergroten de kans op het behalen van de (ondernemings-) doelstellingen.

Voor de organisatie wordt het three lines of defense-model gehanteerd om een goed evenwicht te realiseren tussen enerzijds ondernemerschap en anderzijds controle- en risicobeheersing. De kern van de drie verdedigingslijnen is dat er verschillende, elkaar versterkende beheersfuncties bestaan die onafhankelijk van elkaar functioneren, waarbij elke functie een bijdrage levert aan de kwaliteit van de interne beheerssystemen.

De drie verdedigingslijnen in de organisatie bestaan uit:

- 1e lijn Lijnmanagement en de daaronder vallende afdelingen, die de eerste verantwoordelijkheid hebben voor de resultaten en de operationele processen, de naleving van regels en een effectieve controle van risico's die van toepassing zijn op de operationele afdelingen;
- 2e lijn Toetsende, controlerende en adviserende functies, die de verantwoordelijkheid hebben om het lijnmanagement te ondersteunen ten aanzien van de naleving van regels en

risicobeheersing. De second line adviseert over bepaalde categorieën van risico's en bewaakt de opvolging c.q. implementatie van deze adviezen. Het betreft de sleutelfuncties Risicomanagement, Compliance en Actuarieel. Er is een Sleutelfunctiehouder Risico die toeziet op de borging van het integraal risicomanagement. De risicomanagementfunctie wordt verder vervuld door de Operational Risk manager officer en door de CISO (Chief Information Security Office). De compliance functie wordt vervuld door de Compliance officer en de actuariële functie door de externe actuaris. Binnen de organisatie is de CISO verantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid. Dit betreft zowel het implementeren van beleid als het toezicht houden op de uitvoering ervan. Ook het definiëren en ontwerpen van de strategie op het gebied van informatiebeveiliging behoort tot het takenpakket. De CISO heeft een sleutelrol in hoe de organisatie omgaat met cyberrisico's. De rol van functionaris gegevensbescherming wordt binnen de organisatie gezien als een verbijzondering van de compliance functie gericht op de bescherming van persoonsgegevens.

3e lijn De functie Internal Audit heeft tot doel om de organisatie, zowel de eerste als de tweede lijn als ook het samenspel tussen beide, op basis van gestructureerde controles te adviseren en te ondersteunen ter verbetering van de bedrijfsvoering gelet op effectiviteit en efficiency van het stelstel interne controlemaatregelen. De uitvoering van de audits geschiedt risk-based en volledig onafhankelijk van alle organisatieonderdelen.

Risicobereidheid

Het bestuur stelt ten minste één keer per jaar in overleg met de Risicomanagementfunctie de risicobereidheid vast en stelt deze zo nodig bij. De kwantitatieve risicobereidheid is op strategisch niveau vastgesteld voor de afzonderlijke (financiële) risicocategorieën (conform het SCR-model), daarbij rekening houdend met de risicocapaciteit en tolerantielimieten. De risicotolerantie wordt jaarlijks door de RvC bekrachtigd. Tevens worden de solvabiliteitsbehoefte en kapitaalvereisten tweejaarlijks vastgesteld (herijkt). Deze kenmerken worden gedurende het jaar gemonitord door de Sleutelfunctiehouder Risico.

De risicobereidheid voor de overige niet-financiële risicogebieden, zoals die zijn vastgelegd in de risico-taxonomie, worden per deelgebied bepaald en vastgelegd. Dit gebeurt in overleg met de risico-eigenaren en de directie.

De algemene risicobereidheid wordt als volgt gedefinieerd:

In het streven een sterke nichespeler te zijn met een stabiel en solide profiel en te voorzien in onderscheidende verzekeringsproducten en -dienstverlening, neemt de onderneming alleen risico's die ze begrijpt. De onderneming is er voor de klant en vermijden risico's die de stabiliteit en soliditeit van het bedrijf bedreigen.

ORSA-proces

De jaarlijkse planningscyclus omvat naast de herijking van de risicobereidheid en het vaststellen van de strategie en het meerjarenplan uiteraard ook de jaarlijkse Own Risk & Solvency Assessment (ORSA). Het ORSA-proces omvat ook de jaarlijkse strategische risicoanalyse die met de RvC, directie en het gehele management wordt uitgevoerd om eventuele veranderingen in de onderkende risico's te onderkennen en eventueel (aanvullende) maatregelen te treffen. De lange termijnstrategie en de jaardoelstellingen zijn uitgangspunt voor de risicoanalyse.

Onderstaand volgt een beschrijving van de belangrijkste risico's die de Groep heeft geïdentificeerd.

Solvabiliteitsrisico

Dit betreft het risico op het niet voldoen aan de wettelijke vereisten ten aanzien van de kapitaalvereisten conform Solvency II. Dit risico wordt beheerst door het nauwkeurig monitoren van de kapitaalpositie en het strikt toepassen van de richtlijnen uit het liquiditeits- kapitaal- en beleggingsbeleid. Bovendien wordt in de ORSA een inschatting gemaakt van mogelijke scenario's die een doorbreking van de minimum SCR-ratio tot gevolg kunnen hebben en in het verlengde daarvan ook het Voorbereidend Crisis Plan (VCP).

Marktrisico

Onder het marktrisico wordt verstaan het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten, gebrek aan marktliquiditeit en onvoldoende diversificatie van de beleggingsportefeuille.

Het beleid omtrent de beleggingen in aandelen en vastrentende waarden is vastgelegd in het beleggingsbeleid. In het beleggingsbeleid zijn bandbreedtes afgesproken.

Marktrisicoconcentraties zijn de extra risico's die een verzekeringsonderneming loopt hetzij door een gebrek aan diversificatie in de activaportefeuille hetzij door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent van effecten of een groep van verbonden emittenten. De Nederlandsche Bank N.V. heeft hiervoor regels opgesteld. Het beleid is erop gericht dat de portefeuille zodanig is samengesteld dat er geen sprake is van concentratierisico.

Het marktrisico is opgebouwd uit onder meer: a) renterisico, b) aandelenrisico en c) valutarisico. Deze deelgebieden zijn onderstaand uitgewerkt.

Renterisico

De rentegevoelige beleggingen zijn de obligaties en de participatie in het Hypothekenfonds. De rentegevoelige passiefposten betreffen de technische voorzieningen. De rentegevoelige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. De rentegevoelige passiefposten worden niet contant gemaakt in het jaarverslag (wel onder SII). In de schuldenposities zijn geen schulden opgenomen waarvoor rentevergoedingen worden verstrekt. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration in de beleggingen in obligaties bedraagt 3,1 (v.j.: 2,6). De duration van de hypothecaire leningen in het hypothekenfonds bedraagt 7,3 (v.j.: 6,6).

Het beleid is erop gericht dat het renterisico zo laag mogelijk blijft. Hiervoor wordt met name op de duration van de obligatieportefeuille gestuurd.

Aandelenrisico

De aandelenbeleggingen bestaan geheel uit beleggingsfondsen. De verschillende beleggingsfondsen zijn voornamelijk georiënteerd op Europa en Noord-Amerika. Het Hypothekenfonds belegt uitsluitend in hypothecaire leningen met als onderpand Nederlandse particuliere woningen. De waarde van aandelen wordt bepaald door vraag en aanbod op de markt en is gevoelig voor economische en politieke onzekerheden. Het aandelenrisico betreft het risico dat de aandelen minder waard worden. Daarom wordt maar een beperkt deel van het te beleggen vermogen in aandelen belegd. Hiertoe zijn richtlijnen met Lombard Odier afgesproken.

Valutarisico

De beleggingen zijn grotendeels in euro's genoteerd. Binnen de beleggingsfondsen is een deel van het vermogen belegd in buitenlandse valuta. Het valutarisico daarvan is in belangrijke mate middels valutatermijncontracten afgedekt. De belangrijkste valuta voor Ansvar zijn het Britse pond en de Amerikaanse dollar.

(x € 1.000)	Blootstelling	Afgedekt door derivaten	Looptijd derivaten	Marktwaaarde derivaten actief	Marktwaaarde derivaten passief	Saldo
Per 31 december 2023:	4.282	4.447	31-3-2024	-	-8	-8
Per 31 december 2022:	4.440	4.732	31-3-2023	16	-	16

Verzekeringstechnisch risico

Dit betreft het risico dat uitkeringen nu en in de toekomst niet gefinancierd kunnen worden vanuit de premie- en/of beleggingsinkomsten en bestaat uit het schade- en zorgrisico. Beide categorieën zijn beurt opgebouwd uit Premie- en voorzieningenrisico, onnatuurlijk verval risico en catastrofe risico. Deze subcategorieën worden niet nader uitgewerkt. De Groep beheerst deze verzekeringstechnische risico's door een adequate systematiek van schadereservering en een op haar omvang afgestemd herverzekeringsbeleid, waarbij rekening wordt gehouden met de aanwezige solvabiliteit.

Ter beperking van de verzekeringstechnische risico's, waaronder catastrofe risico's, zijn met diverse herverzekeraars diverse excess of loss-, quota share- en facultatieve contracten gesloten. De professionele herverzekeraars die participeren in het herverzekeringsprogramma voor de afgegeven dekkingen worden geselecteerd op basis van financiële sterkte en continuïteit, gezien het langetermijnkarakter van de schadeafwikkeling.

Voor de plaatsing en advisering van de contracten wordt gebruikgemaakt van professionele herverzekeringmakelaars. Het eigen behoud op de verschillende contracten is afgestemd op de omvang van het vermogen en de gewenste risicotolerantie.

Kredietrisico/tegenpartijrisico

De Groep kent verschillende verschijningsvormen van kredietrisico. Het kredietrisico in de beleggingsportefeuille, vorderingen op herverzekeraars en de vorderingen op verzekeringnemers en agenten zijn hiervan de belangrijkste. Het kredietrisico wordt beperkt door een zorgvuldige afweging van beleggingsbeslissingen alsmede het zorgvuldig selecteren van herverzekeraars waarbij rekening wordt gehouden met de rating van deze partijen. Tevens wordt gelet op voldoende spreiding om het risico te mitigeren. Voor vorderingen op agenten en cliënten wordt een strak debiteurenbeleid gehanteerd om het risico zo veel mogelijk te beperken.

Kredietrisico in de vastrentende beleggingsportefeuille

Het kredietrisico binnen de vastrentende beleggingsportefeuille is het risico dat een emittent van de obligatie of een debiteur van een onderhandse lening niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen. De portefeuillestrategie is vastgelegd in mandaten voor Lombard Odier. Periodiek wordt gecontroleerd en gerapporteerd of Lombard Odier zich aan de mandaten heeft gehouden. Zie de toelichting op de beleggingen (noot 2).

Kredietrisico vorderingen op herverzekeraars

De Groep maakt gebruik van meerdere herverzekeraars teneinde de financiële gevolgen van geaccepteerde verzekeringstechnische risico's beheersbaar te houden. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van gerenommeerde professionele herverzekeraars.

Kredietrisico vorderingen op verzekeringnemers en agenten

Het kredietrisico wordt geminimaliseerd door een strak incassobeleid.

Liquiditeitsrisico

Het matchingsrisico op de korte termijn, het liquiditeitsrisico, wordt beheerst door hoofdzakelijk te beleggen in liquide markten (obligaties) en het aanhouden van voldoende liquide middelen. Er wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide producten zoals opties en derivaten, met uitzondering van valutatermijncontracten om de valutarisico's in de aandelenportefeuille af te dekken. Daarnaast wordt niet belegd in complexe beleggingsproducten. De liquiditeitspositie wordt dagelijks gevolgd.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden beheerst door het stellen van eisen met betrekking tot onder meer de interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit van de geautomatiseerde systemen en datakwaliteit. Het beleid is erop gericht dat deze risico's zo veel als mogelijk worden voorkomen. Daarnaast heeft de Groep een operational risk officer, een compliance officer en een internal auditor aangesteld.

IT-risico (inclusief Cyber)

Het IT-risico (inclusief Cyber) betreft het risico dat de operationele en financiële systemen niet langer naar behoren functioneren. Deze risico's worden meegenomen in het risicomanagementsysteem. Gezien de grote afhankelijkheid van de digitale verwerking van transacties is de continuïteit van de automatiseringsomgeving van groot belang. Getroffen maatregelen op dit gebied betreffen de selectie van betrouwbare partners, fysieke beveiliging van ruimtes, toegangsbeveiliging en getroffen back-up & recoveryprocedures. Alle als onderdeel van het Informatiebeveiligingsbeleid en het Bedrijfs Continuïteits Plan (BCP). Tevens bestaan diverse functies, zoals de Informatiebeveiligingscoördinator, de BCM-coördinator, de CISO en de IT-specialist Governance & Control die zich hiermee bezighouden.

Uitbestedingsrisico (inclusief Gevolmachtigd agenten)

Het uitbestedingsrisico is vooral gericht op het niet-aantoonbaar in control zijn van de kritieke uitbestedingen. Hierbij wordt intern onderscheid gemaakt tussen uitbesteding aan Gevolmachtigd agenten en overige kritieke uitbestedingen. Voor dit rapport worden deze twee samengevoegd. Voor beide vormen zijn aanstellingsprocedures ingericht om de risico's te mitigeren en worden de partijen minimaal jaarlijks gemonitord en geëvalueerd door het verantwoordelijk management. Dit geheel wordt gecoördineerd en beoordeeld door de Manager Volmacht- (en fraude) beheersing en door Risk.

Datakwaliteitsrisico

Het datakwaliteitsrisico betreft naast de reguliere operationele risico's het risico op onvoldoende datakwaliteit in de wettelijk verplichte rapportages aan de toezichthouder. Hierbij speelt het gebruik van end user computing een grote rol. Dit risico wordt gemitigeerd door het gebruik van onafhankelijk gevalideerde Excel-modellen.

Privacy en overige integriteitsrisico's

Het privacy risico bestaat uit het risico dat privacygevoelige gegevens van onze klanten en/of medewerkers onrechtmatig worden gebruikt door onbevoegden. Dit risico wordt beheerst door diverse IT-maatregelen (zie boven) en strenge procedures omtrent het autorisatiebeheer.

Compliance risico

Naast de reeds hiervoor beschreven risico's, is een van de belangrijkste risico's waarmee de Groep wordt geconfronteerd het compliance risico. De afgelopen jaren is de financiële markt geconfronteerd met een aanzienlijke toename en verscherping in regelgeving. De Compliance-officer heeft een systeem van monitoring in organisatie en processen om deze risico's te ondervangen en aan de compliance verplichtingen te voldoen.

Frauderisico

Onrechtmatig claimgedrag van polishouders heeft betrekking op het risico dat polishouders onterecht een schade claimen of de omvang van een schade zwaarder aanzetten. Door diverse afdelingen wordt gelet op indicatoren die op mogelijke fraude kunnen duiden en zo nodig aanvullende actie ondernomen. De Fraude coördinator speelt hierbij een centrale rol. Deze is tevens verantwoordelijk voor het bijhouden van de wetten en eisen en de zorg dat eventuele wijzigingen in het beleid worden opgenomen en in de organisatie wordt geborgd.

Reputatierisico

Het risico dat negatieve publiciteit het vertrouwen in de verzekeraar ondermijnt, met mogelijk grote financiële gevolgen. Reputatierisico kan het gevolg zijn van andere risico's zoals een cyberaanval of fraude. De financiële impact van reputatierisico's is lastig te kwantificeren. Bij het inschatten van de impact van risico's wordt naast het financieel effect ook gekeken naar onder meer verlies van klanten, impact op het gebied van compliance of personele impact. Bij het opstellen van risicoanalyses wordt tevens rekening gehouden met dit reputatierisico. Indien het risico zich voordoet zal daarom tevens een communicatieplan worden opgesteld.

Technische voorzieningen (10)

De verdeling van de technische voorzieningen eigen rekening kan als volgt worden weergegeven:

Niet-verdiende premies

(x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
	Eigen	Eigen
	rekening	rekening
Auto	29.747	29.217
Aansprakelijkheid	6.199	5.455
Brand	5.828	5.283
Overige	2.004	1.883
Niet-verdiende premies	43.778	41.838
Af: Vooruitbetaalde provisie en tekencommissie	12.710	12.228
	31.068	29.610

Het verloop van de technische voorziening niet-verdiende premies kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	2023 Eigen rekening	2022 Eigen rekening
Stand 1 januari	29.610	27.238
Mutatie bruto, verantwoord onder wijziging technische voorzieningen premie	1.652	2.447
Mutatie vooruitbetaalde acquisitiekosten, verantwoord onder de bedrijfskosten	-194	-75
Stand 31 december	31.068	29.610

Er is geen voorziening voor niet verdiende premies voor herverzekeringen omdat de contracten van 1 januari tot en met 31 december lopen.

Te betalen schaden

(x € 1.000)

2023	Bruto	Herver- zekering	Eigen rekening
Auto	82.994	-29.986	53.008
Aansprakelijkheid	25.011	-8.103	16.908
Brand	10.211	-3.659	6.552
Overige	6.832	-2.823	4.009
	125.048	-44.571	80.477
2022	Bruto	Herver- zekering	Eigen rekening
Auto	83.342	-29.183	54.159
Aansprakelijkheid	20.477	-5.709	14.768
Brand	5.784	-2.974	2.810
Overige	8.421	-3.566	4.855
	118.024	-41.432	76.592

Het verloop van de technische voorziening te betalen schade kan als volgt worden weergegeven:

Te betalen schaden

(x € 1.000)

	Bruto	2023 Herver- zekering	Eigen rekening	2022 Eigen rekening
Stand 1 januari	118.024	-41.432	76.592	66.415
Onttrekkingen in het jaar	-102.046	31.908	-70.138	-60.812
Dotaties (per saldo) in het jaar	109.070	-35.047	74.023	70.989
Stand 31 december	125.048	-44.571	80.477	76.592

Ontwikkelingen schadeverloop

Na herverzekering (x € 1.000):

	Voorziening 1 januari	In het boek jaar betaal- de schaden	Voorziening einde boekjaar	Per saldo vrijgekomen/ toegevoegd
2023				
Schadejaren:				
. 2017 en eerder	13.693	2.170	10.986	537
. 2018	5.415	921	3.003	1.491
. 2019	4.849	777	3.480	592
. 2020	7.828	2.129	5.364	335
. 2021	12.265	2.861	7.721	1.683
. 2022	28.870	12.106	14.616	2.148
Totaal tot en met 2022	72.920	20.964	45.170	6.786
. 2023		38.742	30.922	
		59.706	76.092	
. Schadebehandelingskosten en Wbf		10.026	4.385	
Totaal netto		69.732	80.477	

	Voorziening 1 januari	In het boek jaar betaal- de schaden	Voorziening einde boekjaar	Per saldo vrijgekomen/ toegevoegd
2022				
Schadejaren:				
. 2016 en eerder	15.725	5.148	11.204	-627
. 2017	4.275	1.066	2.489	720
. 2018	6.038	1.134	5.415	-511
. 2019	6.829	1.302	4.849	678
. 2020	11.188	1.843	7.828	1.517
. 2021	19.740	8.627	12.265	-1.152
Totaal tot en met 2021	63.795	19.120	44.050	625
. 2022		32.770	28.870	
		51.890	72.920	
. Schadebehandelingskosten en Wbf		8.921	3.672	
Totaal netto		60.811	76.592	

Toereikendheidstoets

Het bestuur heeft een toereikendheidstoets uitgevoerd op de hoogte van de technische voorzieningen. De positieve toets-marge (na herverzekering) bedraagt € 13,1 miljoen (v.j. € 12,3 miljoen). De prudentie in de balanswaarde van de technische voorzieningen is gekwantificeerd op basis van realistische actuariële en economische uitgangspunten die mede gebaseerd zijn op ervaringscijfers met betrekking tot de bestaande portefeuille. Bij de vaststelling van het toets-saldo zijn de Solvency II grondslagen gehanteerd, waaronder de toepassing van de contante waarde op basis van de voorgeschreven rentetermijnstructuur, een risicomarge en de contractgrenzen.

Voorzieningen (11)***Latente belastingenverplichtingen***

De latente belastingenschuld betreft de verschuldigde belasting over de ongerealiseerde herwaardering in de beleggingsportefeuille. De latente belastingverplichtingen zijn berekend tegen het nominale tarief van 25,8% (v.j.: 25,8%).

Het verloop is als volgt (x € 1.000):	2023	2022
Balans per 1 januari	1.702	2.492
Mutatie verslagjaar	808	-790
Balans per 31 december	2.510	1.702

De looptijd van de voorziening is overwegend langer dan 1 jaar.

Overige voorzieningen

De specificatie van deze post is als volgt (x € 1.000):	31-12-2023	31-12-2022
Voor jubileumuitkeringen	364	344
Diverse	67	98
	431	442

Jubileumvoorziening

De Groep keert jubileumuitkeringen uit aan medewerkers die een 12,5-, 25- en 40-jarig dienstjubileum behalen. Er is een voorziening getroffen voor de verwachte uitkeringen aan de medewerkers. Afhankelijk van het aantal dienstjaren is de blijf kans ingeschat op basis van historische verloopgegevens. Er is rekening gehouden met een gemiddelde verwachte salarisstijging van 4,1% (v.j. 4,1%) en de rekenrente is gebaseerd op de "IAS 19 rentecurve voor discontering. Deze curve is in lijn met RJ 271. Als pensioenleeftijd is 68 jaar aangehouden.

Het verloop is als volgt (x € 1.000):	2023	2022
Stand per 1 januari	344	302
Dotatie	54	87
Onttrekkingen	-34	-45
Stand per 31 december	364	344

De looptijd van de voorziening is overwegend langer dan 1 jaar.

Diverse

Onder de diverse voorzieningen is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van voorwaardelijke bijdragen aan schadebeperkende voorzieningen. De Groep keert deze uit aan de leverancier indien polissen waarbij deze voorzieningen zijn verstrekt voortijdig worden beëindigd.

Het verloop is als volgt (x € 1.000):	2023	2022
Balans per 1 januari	98	95
Dotatie	-13	9
Onttrekkingen	-18	-6
Balans per 31 december	67	98

De looptijd van de voorziening is overwegend langer dan 1 jaar.

Schulden (12)

De schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Schulden uit directe verzekering

(x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
Schulden aan verzekeringnemers en assurantieadviseurs	17.471	15.997
Schulden aan volmachtgevers	993	814
Overige	721	365
	19.185	17.176

Schulden uit herverzekering

De schulden uit herverzekering hebben betrekking op de nog te betalen premies aan herverzekeraars.

Niet in de geconsolideerde balans opgenomen verplichtingen (13)

Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V. neemt deel aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden NV (NHT). Het aandeel in de dekkingscapaciteit NHT bedraagt € 611.000 (v.j. 551.000).

De Groep heeft commitments afgegeven voor deelname in de Private Equity fondsen tot een bedrag van € 9.600.000. Op balansdatum resteert een commitment van ca € 4.000.000 (v.j.: ca € 2.000.000).

De Groep loopt een risico op eventuele kortingen bij uitgaande waardeoverdrachten van individuele pensioenrechten. Dit risico is niet kwantificeerbaar en daarom is er geen voorziening voor opgenomen.

De Groep is gedeeltelijk gehuisvest in gehuurde kantoorpanden. De huurovereenkomsten hebben een resterende looptijd van een tot vijf jaar en kunnen stilzwijgend worden verlengd. De huurprijzen worden jaarlijks geïndexeerd.

Er wordt gebruikgemaakt van diverse softwarepakketten. De contracten hebben een resterende looptijd van een tot vier jaar.

In de van toepassing zijnde CAO is een tijdelijke regeling voor vervroegd uittreden opgenomen (de RVU). Medewerkers kunnen tot maximaal 3 jaar voor hun pensioendatum gebruik maken van deze regeling. De uitkering is gekoppeld aan de hoogte van de AOW-uitkering. Het tijdelijke van deze regeling zit hem in het feit dat de uitkering uiterlijk 31 december 2025 moet ingaan. Omdat de uitkering is gekoppeld aan de hoogte van de AOW-uitkering en niet aan het laatst genoten salaris van de betreffende medewerkers, is het niet mogelijk om een juiste schatting te maken van het deelnemingspercentage en daarmee eveneens niet van de hoogte van de verplichting.

De Groep beschikt over bedrijfsauto's op basis van leasecontracten. De contracten hebben een resterende looptijd van 0 tot 4 jaar.

Contractuele verplichtingen per 31 december 2023 (x € 1.000)	1 jaar	2-5 jaar	> 5 jaar
Huur bedrijfsgebouwen	187	801	222
Softwarepakketten	667	172	-
Leaseauto's	189	230	-
Totaal	1.043	1.203	222
Contractuele verplichtingen per 31 december 2022 (x € 1.000)	1 jaar	2-5 jaar	> 5 jaar
Huur bedrijfsgebouwen	182	198	-
Softwarepakketten	782	30	-
Leaseauto's	166	215	-
Totaal	1.130	443	-

Technische rekening schadeverzekering

Brancheoverzicht
(x € 1.000)

	Ongevallen		Motorrijtuigen WA		Motorrijtuigen Casco		Aansprake- lijkheid		Brandschade		Overige branches		Totaal	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Bruto verdiende premie	5.018	4.578	52.983	51.765	89.934	83.808	19.714	16.793	27.140	23.537	5.279	5.357	200.068	185.838
Bruto schadelast	1.117	-4.790	-30.503	-40.309	-47.903	-41.498	-11.023	-7.016	-17.641	-13.919	-2.690	-2.010	-108.643	-109.542
Resultaat herverzekering	-1.861	935	-1.210	2.194	-5.888	-8.000	430	-851	-1.915	619	-1.556	-1.444	-12.000	-6.547
Bedrijfskosten	-1.654	-1.516	-16.548	-16.295	-28.367	-26.740	-6.833	-5.942	-9.622	-8.393	-1.510	-1.509	-64.534	-60.395
Toegerekende opbrengsten uit beleggingen	173	-297	2.669	-3.365	832	-1.045	998	-1.090	500	-382	84	-68	5.256	-6.247
Res. technische rekening	2.793	-1.090	7.391	-6.010	8.608	6.525	3.286	1.894	-1.538	1.462	-393	326	20.147	3.107

Verdiende premie eigen rekening (15)**Bruto premie**

De premie is vrijwel volledig afkomstig uit Nederland.

Uitgaande herverzekeringpremies

Ten behoeve van de portefeuille is een herverzekeringprogramma afgesloten. Naast diverse excess of loss contracten is er tevens een quota share contract afgesloten. Er zijn verschillende quota share afspraken voor de verschillende portefeuilles.

Schaden eigen rekening (16)

De externe schadebehandelingskosten die zijn verantwoord onder de schaden eigen rekening bedroegen in het verslagjaar € 3.916.000 (v.j.: 3.836.000).

De interne schadebehandelingskosten die zijn verantwoord onder de schaden eigen rekening bedroegen in het verslagjaar € 8.015.000 (v.j.: € 6.990.000).

Bedrijfskosten (17)**Acquisitiekosten**

De acquisitiekosten betreffen met name de vergoedingen aan assurantietussenpersonen (provisie) en gevolmachtigden (tekencommissie).

De acquisitiekosten kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

	2023	2022
Acquisitiekosten	42.168	39.457
Hierin begrepen schadeafhandelingskosten, toegerekend aan schadelast	-966	-819
	41.202	38.638

Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen

De beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

	2023	2022
Personeelskosten	25.636	23.880
Afschrijvingen op bedrijfsmiddelen	525	702
Overige beheerskosten	10.656	9.119
Toegerekend aan schadebehandelingskosten	-7.049	-6.171
Toegerekend aan "andere lasten" (niet-technische rekening)	-5.955	-5.549
Totaal beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen	23.813	21.981

Personeelskosten

(x 1.000)

	2023	2022
Salarissen	18.027	16.398
Sociale lasten	3.105	2.757
Pensioenlasten	2.717	2.294
Overige personeelskosten	1.787	2.431
	25.636	23.880

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het verslagjaar had de Groep 302 medewerkers op fte basis in dienst (v.j. 278).

Het aantal medewerkers op fte basis op balansdatum bedraagt 305 (v.j. 292).

Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland. De specificatie luidt als volgt:

	2023	2022
Turien & Co. Assuradeuren B.V.	266	251
Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V.	39	41
	305	292

Afschrijvingen

(x 1.000)

	2023	2022
Immateriële vaste activa	83	108
Materiële vaste activa	442	593
Boekwinst verkochte activa	-	-
	525	701

Bezoldiging bestuur en raad van commissarissen (18)

Voor de bezoldiging van de bestuurders kwam in het verslagjaar een bedrag van € 673.000 (v.j. € 639.000) ten laste van de Groep.

Voor de bezoldiging van commissarissen van de rechtspersoon kwam in het verslagjaar een bedrag van € 100.000 (v.j.: € 105.000) ten laste van de rechtspersoon en haar dochter- of groepsmaatschappijen.

Honorarium externe accountants (19)

De onder de accountants- en advieskosten ten laste van het resultaat van het boekjaar gebrachte honoraria voor werkzaamheden van externe accountants en de accountantsorganisaties is als volgt onder te verdelen (x 1.000):

	2023	2022
Deloitte Accountants B.V.		
Controle jaarrekening	398	421
Andere controleopdrachten	33	32
Totaal Deloitte Accountants B.V.	431	453
SVC Accountants		
Controle jaarrekening	-	-
Andere controleopdrachten	32	17
Totaal SVC Accountants	32	17
Totaal accountantskosten	463	470

De andere controleopdrachten hebben betrekking op de wettelijke controle op de verslagstaten van Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V. ten behoeve van De Nederlandsche Bank, een assurance-rapport bij de opgave aantal verzekerde motorrijtuigen, een controleverklaring bij het premie-inkomen en specifiek overeengekomen werkzaamheden bij een opgave aan de rechtsbijstand herverzekeraar. De kosten zijn inclusief omzetbelasting en er is rekening gehouden met verwachte meerwerkkosten.

Niet-technische rekening**Opbrengsten uit overige beleggingen (20)**

De opbrengst uit overige beleggingen kan als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

	2023	2022
Dividend op aandelen	201	241
Interest op obligaties en leningen	924	564
Overige opbrengsten	463	17
	1.588	822
Andere baten (21) (x 1.000)		
Tekencommissies en provisies	5.611	5.654
Doorberekende kosten	541	534
Overige opbrengsten en vergoedingen	384	652
	6.536	6.840

Andere lasten (22)

De andere lasten betreffen de bedrijfskosten die moeten worden toegerekend aan de overige opbrengsten.

Belastingen (23)

De vennootschapsbelasting is berekend tegen het geldende tarief over het resultaat voor belastingen over het boekjaar. Het nominale belastingtarief bedraagt 25,8%. Het effectieve belastingpercentage bedraagt 25,6% (v.j. 48,1%). Het hoge percentage over het voorgaande jaar vindt zijn oorzaak in de toepassing fiscale bijtellingen en fiscale faciliteiten in combinatie met het geringe en negatieve resultaat.

De door de Groep verschuldigde belasting wordt berekend over de commerciële winst voor belastingen rekening houdend met verschillen in waardering van activa en passiva op de commerciële en de fiscale balans.

Transacties met verbonden partijen (24)

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de Groep en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de vennootschap en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en het management. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan met een niet-zakelijke grondslag.

Gebeurtenissen na balansdatum (25)

Na balansdatum hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden, anders dan in de jaarrekening zijn verwerkt of toegelicht.

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (na voorgestelde resultaatverdeling)

x € 1.000

	31 december 2023	31 december 2022
VASTE ACTIVA		
Financiële vaste activa (28)	81.910	68.604
VLOTTENDE ACTIVA		
Kortlopende vorderingen (29)		
Groepsmaatschappijen	-	27
Overige vorderingen	<u>1</u>	<u>-</u>
	1	27
Liquide middelen	<u>401</u>	<u>219</u>
	82.312	68.850
PASSIVA		
Eigen vermogen (8)		
Geplaatst kapitaal	20	20
Agio	13.993	13.993
Herwaarderingsreserve	2.425	2.412
Overige reserves	<u>65.713</u>	<u>52.337</u>
	82.151	68.762
Kortlopende schulden		
Belastingen	93	31
Dividendvoorstel	-	-
Overige schulden	<u>68</u>	<u>57</u>
	<u>161</u>	<u>88</u>
	82.312	68.850

ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

x € 1.000

	2023	2022
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen (28)	17.306	-188
Overige resultaten na belastingen	84	50
Resultaat na belastingen	17.390	-138

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

ALGEMEEN

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening (27)

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva alsmede de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst- en verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat na belastingen van vennootschappen waarin wordt deelgenomen en het overige resultaat na belastingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van de vennootschap.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van vennootschappen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de vennootschap in de resultaten van deze deelnemingen.

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN

Financiële vaste activa (28)

De specificatie luidt als volgt (x € 1.000):

	Nettovermogenswaarde		Aandeel in resultaat	
	31-12-2023	31-12-2022	2023	2022
Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V.	76.312	60.791	15.521	-2.168
Turien & Co. Assuradeuren B.V.	5.356	7.538	1.818	1.943
Assurantiekantoor Bergermeer B.V.	209	186	23	8
Shared Expertise B.V.	33	89	-56	29
	81.910	68.604	17.306	-188

De nettovermogenswaarde van deelnemingen is inclusief het door het bestuur van de deelneming eventueel voorgestelde dividend.

Het verloop is als volgt (x € 1.000):	2023	2022
Balans per 1 januari	68.604	74.042
Aandeel in het resultaat	17.306	-188
Dividend	-4.000	-5.250
Balans per 31 december	81.910	68.604

Kortlopende vorderingen (29)

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Niet in de enkelvoudige balans opgenomen verplichtingen (30)

De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en de omzetbelasting met enkele groepsmaatschappijen en is uit dien hoofde (evenals de andere vennootschappen in de fiscale eenheid) hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden voortvloeiende uit deze fiscale eenheid.

Alkmaar, 16 mei 2024

Het bestuur

De heer drs. P. van Geijtenbeek
Mevrouw F.J.E. Bakker RA

De Raad van Commissarissen:

De heer drs. W.J.H. Gerritsen
De heer mr. P.J. Schneider
De heer dr. N.G. de Jager
Mevrouw drs. H.J. de Heer

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE WINSTVERDELINGSREGELING

In artikel 4.1.4 van de statuten is het volgende opgenomen inzake de winstbestemming:

De algemene vergadering is na voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald dan wel bepaling van de wijze waarop een tekort zal worden verwerkt alsmede tot vaststelling van tussentijdse uitkeringen uit de winst of uitkeringen uit de reserves voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Een besluit tot uitkering uit de winst of reserves is onderworpen aan de goedkeuring van het bestuur. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.

Indien bij de bestemming van de winst geen besluit over uitkering of reservering van winst tot stand komt wordt de winst, waarop het voorstel betrekking heeft, gereserveerd.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van commissarissen van Turien & Co. Holding B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Turien & Co. Holding B.V. te Alkmaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Turien & Co. Holding B.V. op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Turien & Co. Holding B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.600.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van het eigen vermogen. Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte grondslag, omdat hiervan ook de SCR-ratio is afgeleid, en deze ratio over het algemeen door de stakeholders als belangrijk kengetal wordt gezien voor de financiële robuustheid van de organisatie. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze

mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 80.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Turien & Co. Holding B.V. staat aan het hoofd van een groep met onderliggende entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van Turien & Co. Holding B.V.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen Turien & Co. Holding B.V., Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V., Effe T B.V. en Turien & Co. Assuradeuren B.V.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Controle-aanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling, de rapportages van de sleutelfuncties, en de incidenten- en klachten registratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie in nauwe samenwerking met onze forensische specialisten. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de elementen die tot fraude kunnen leiden: Rationalisatie, druk (motivatie) en gelegenheid. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Omschrijving:

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze overzichten op te stellen door intern beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wijze waarop door ons is gecontroleerd:

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de interne beheersingsmaatregelen en de processen aangaande het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van deze processen. Ook hebben wij de processen rondom totstandkoming van financiële verslaggeving en het identificeren van significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering beoordeeld. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiliging in de IT-systemen en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Daarnaast hebben wij specifieke aandacht gegeven aan:

- Schattingen door management:
Identificeren en toetsen van de belangrijkste schattingen onderliggend aan de berekening van de technische voorzieningen, waarbij wij specialisten hebben ingezet op het gebied van actuariële berekeningen. Wij hebben specifieke aandacht besteed aan mogelijke tendenties vanuit management bij het opstellen van deze schattingen. Specifiek verwijzen wij ook naar het kernpunt 'Waardering technische voorziening te betalen schaden, inclusief herverzekeringen.'
- Genereren en verwerken van journaalposten:
Het selecteren en toetsen van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals memoriaalboekingen in de verantwoorde premies en technische voorzieningen en journaalposten met frauduleuze kenmerken of omschrijvingen.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en daarnaast hebben wij inlichtingen ingewonnen bij de leden van het bestuur en de raad van commissarissen.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de entiteit door het lezen van notulen, correspondentie met de toezichthouders en rapporten van internal audit, alsmede hebben wij inlichtingen ingewonnen bij de sleutelfuncties (risk, compliance en actuariële).

Voor zover materieel voor de jaarrekening, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, het (vennootschaps)belastingrecht en de vereisten in het kader van Titel 9 van Boek 2 BW en de regelgeving van Solvency II aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de jaarrekening.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de jaarrekening.

Daarnaast is Turien & Co. Holding B.V. onderworpen aan overige wet- en regelgeving, waarvan de gevolgen van niet naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van Turien & Co. Holding B.V. en de complexiteit van deze overige wet- en regelgeving bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de entiteit, voor de mogelijkheid van de entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de jaarrekening. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichhoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens van) niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan de solvabiliteitspositie, liquiditeitsratio's en combined ratio's en de inbaarheid van de vorderingen;
- nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- evalueren van de in de toelichting van de jaarrekening opgenomen informatie gerelateerd aan Solvency II in relatie tot de door ons uitgevoerde werkzaamheden op de Solvency II staten;
- evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met onze kennis uit de controle en ontwikkelingen in de branche zoals de impact van de inflatieontwikkelingen op de premies en schade;
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd;
- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.
- het kennismaken van de uitkomsten van de door het management opgestelde Own Risk Solvency Assessment (ORSA) inclusief de beoordeling van de onderkende stress scenario's.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Kernpunt van onze controle

In het 'kernpunt van onze controle' beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. Het kernpunt van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot het kernpunt bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van het individuele kernpunt moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke onderdelen over dit kernpunt.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
<p>Waardering technische voorziening te betalen schaden, inclusief herverzekeringen</p> <p>Turien & Co. Holding B.V. heeft een significante technische voorziening voor te betalen schaden (bruto) van € 125 miljoen (2022: € 118 miljoen). Dit betreft 55,2% van het balanstotaal (2022: 58,0%). Het herverzekeringsdeel betreft € 44,5 miljoen (2022: € 41,4 miljoen) en beslaat 19,7% van het balanstotaal (2022: 20,4%).</p> <p>De bepaling van de technische voorziening voor te betalen schaden bevat significante inschattingen ten aanzien van onzekere toekomstige uitkomsten, waaronder de inschatting van de toekomstige uitkeringen, de kostenvoorziening en de IBN(E)R. Verschillende bronnen en assumpties worden gebruikt om deze verplichtingen in te schatten (zoals inschattingen van schade-experts en actuariële technieken op basis van historische gegevens en patronen). Tevens wordt rekening gehouden met de impact van het herverzekeringsdeel bij het bepalen van de netto voorziening voor te betalen schaden.</p> <p>Het bepalen van de technische voorziening voor te betalen schade is een complex en deels subjectief proces doordat belangrijke schattingen moeten worden gemaakt door het management en is daarom een kernpunt in onze controle.</p> <p>Voorts zijn er quota share, excess of loss en aggregate excess of loss herverzekeringscontracten, waarbij een aanzienlijk deel wordt herverzekerd. Het risico ziet met name toe op de</p>	<p>Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none">• De opzet en het bestaan van de interne-controleprocedures rondom het bepalen van de technische voorzieningen beoordeeld.• Het toetsen van de technische voorzieningen op toereikendheid aan de hand van de beschikbare informatie, waaronder (updates van) expertise rapporten van externe schaderegelaars en correspondentie met onder andere belangenbehartigers en verzekerden.• Het toetsen van de voorziening voor te betalen schaden aan de hand van intern opgestelde kwalitatieve en kwantitatieve analyses, waaronder de analyse van de uitloopresultaten.• Het bespreken van algemene schadeontwikkelingen en specifieke grote en bijzondere schaden aan de hand van de onderliggende schadedossiers en bijbehorende rapporten van schade-experts.• Het evalueren van de uitkomsten van de werkzaamheden op de technische voorzieningen ultimo 2023 zoals uitgevoerd door de actuarieel functiehouders.• Specifieke werkzaamheden op de herverzekeringen betreffen het beoordelen van de kredietwaardigheid van de herverzekeraars en het beoordelen van het herverzekeringsdeel van de schades aan de hand van de onderliggende afrekeningen, berekeningen, bronbestanden en herverzekeringscontracten.• Specifieke werkzaamheden uitgevoerd ten

Beschrijving van het kernpunt

juiste uitvoering van het herverzekeringsbeleid als ook het risico aangaande de kredietwaardigheid van de herverzekeraars (pagina 56 van het jaarverslag).

De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd

aanzien van de gehanteerde methodiek en assumpties in de bepaling van de IBN(E)R en de kostenvoorziening. Hierbij hebben wij specialisten ingezet om ons te assisteren bij deze controlewerkzaamheden.

Ten slotte hebben wij beoordeeld of de toelichtingen zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de verslaggevingsvereisten.

Onze observatie bij dit kernpunt

Wij achten de door Turien & Co. Holding B.V. toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor te betalen schaden aanvaardbaar. Tevens achten wij de toelichting in de algemene grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening toereikend.

Naar aanleiding van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen significante bevindingen geconstateerd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Personalia
- Kengetallen
- Verslag van de Raad van Commissarissen
- Bestuursverslag
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op 12 november 2020 benoemd als accountant van Turien & Co. Holding B.V. vanaf de controle van het boekjaar 2021 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen

geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 16 mei 2024

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: C.J. de Witt RA